

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики

20 липня 2023 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Радий усіх бачити.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Доброго ранку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Чекаємо кворум і почнемо.

Колеги, якщо там хтось загубив в документах порядок денний, то от я тільки що на прохання Софії Романівни продублював його в чат комітету.

Так, колеги, є кворум, тож розпочинаємо засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики. Проект порядку денного всім наданий. Є якісь пропозиції щодо доповнень, змін до порядку денного?

Будь ласка, прошу народних депутатів.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Там єдине, що в законопроектах, де ми не головні, ми вже їх прийняли, там обидва законопроекти вже за основу і в цілому проголосовані.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Тому я їх і виключив. Їх немає.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Бо я дивилася старий ще. О'кей.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це в старому. Так, це в старому. От в тому, який зараз я скинув у чат комітету, їх вже немає.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. О'кей.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, колеги, тоді прошу підтримати запропонований порядок денний. Прошу голосувати.

Потураєв - за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук - за.

ФЕДИНА С.Р. Федина - за.

БОЖКОВ О.В. Божков - за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях - за.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Нерозбірливо)* - за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Нерозбірливо)* - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Хто проти? Хто утримався?

Дякую. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Отже, колеги, на розгляді комітету проект Закону про застосування англійської мови в Україні, поданий Президентом України Володимиром Олександровичем Зеленським, (реєстраційний номер 9432).

Запросили ми до засідання нашого комітету Олександра Владиславовича Ткаченка, Міністра культури та інформаційної політики України, Михайла Винницького, заступника Міністра освіти і науки України, Наталію Алюшину, Голову Національного агентства України з питань державної служби, Лесю Іванищук, директорку Департаменту видатків бюджету гуманітарної сфери Міністерства фінансів України, Ірину Крисіну, заступницю директора Департаменту видатків бюджету гуманітарної сфери Міністерства фінансів України, Людмилу Кравченко, директорку Департаменту публічного права Міністерства юстиції України, Ярославу Кагляк-Мейдмані, начальницю відділу з питань прав людини Департаменту публічного права Міністерства юстиції України, Тараса Кременя - Уповноваженого із захисту державної мови, Максима Олександрова – заступника Голови Державного агентства України з питань кіно, Сергія Шаршова - начальника управління з питань розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, Тетяну Приходько – аналітикиню Міністерства цифрової трансформації України і Павла Скороходька – автора петиції щодо збереження українського дубляжу, що набрала 29 тисяч 260 голосів з 25-и тисяч необхідних. Також Олександр Рудаков - член правління Союзу кінотеатрів України, Людмила Горделадзе – членкиня правління Союзу кінотеатрів України, Ірина Заря – членкиня правління Союзу кінотеатрів

України, Роман Романчук – член правління Союзу кінотеатрів України, Ілля Гладштейн – член правління Союзу кінотеатрів України, Анна Харківська – директорка студії дубляжу і звукозапису LeDoyen, Антоніна Хижняк – акторка театру та кіно, Катерина Сергєєва – київська творча спілка акторів, дикторів, Ольга Лимар – виконавча директорка Коаліції Реанімаційний Паке́т Реформ, Катерина Чепура від громадянського руху "Відсі́ч" і Сергій Оснач від ініціативи "Бойкот російського кіно" також мають взяти участь в засіданні нашого комітету.

Так, колеги, я одразу повідомлю, що вчора члени комітету зібрались на спеціальну робочу нараду для того, щоб обговорити цей законопроект. Ми, в принципі, попередньо обмінялись думками, це, звичайно, не виключає сьогодні додаткової дискусії і необхідності почути тих, кого ми запросили, і дякуємо всім, хто погодився взяти участь в нашому комітеті. І тоді, колеги, давайте вирішимо просто зараз, я бачу, що приєднався наш колега Максим Бужанський і підняв руку, бачу, що підняв руку Микола Леонідович Ткаченко. Я що хочу запропонувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це не Микола Леонідович.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микола Леонідович Ткаченко це хто?

ПОТУРАЄВ М.Р. Микола Леонідович Княжицький. Я прошу пробачення. Я потім краще не під запис процитую, знаєте, "хто більше матері історії цінний". І Володимир В'ятрович.

Колеги, давайте визначимось. Давайте, можливо, тоді, оскільки ми вчора всі обмінялись думками, значить, зараз депутати коротко і щоб ми послушали міністрів або заступників міністрів, бо ми ж насправді вчора вже поговорили, але звичайно, що треба, я розумію, що треба також зробити

наші власні якісь заяви з цього приводу, озвучити наші позиції. Тому давайте вирішимо.

Давайте зараз тоді коротко ті депутати, які підняли руку, потім даємо слово міністерствам і запрошеним. Потім повернемося до депутатських виступів і потім, я думаю, що перейдемо до голосування. Немає заперечень, колеги?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я хотів дуже коротко.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пане голово, по цьому питанню, яке ми обговорюємо, я після Володі доповню.

А дуже коротко сказати, що просив би на наступне засідання запросити Міністра культури пана Ткаченка, щоб ми обговорили ситуацію в принципі ганебну, яка склалася з серіалами, які закуплені за державні гроші й які викликали великий резонанс у суспільстві. А також загалом з культурною політикою в галузі кінематографу і не лише кінематографу, а й медіа кінематографу, і всієї сфери, за яку відповідає пан Ткаченко, щоб ми присвятили цьому наше наступне засідання.

У нас сьогодні є порядок денний, з цим ніхто не сперечається, але щоб на наступне засідання ми змогли це зробити.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я пропоную негайно підтримати пропозицію Миколи Леонідовича і навіть проголосувати за неї, за виключенням слова "ганебна", бо поки ми не послухаємо, ми ж не знаємо, ганебна або не ганебна ситуація склалася. Тому пропоную цю пропозицію підтримати і поставити це питання в порядок денний наступного засідання комітету.

Колеги, хто за, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. За.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти такої пропозиції? Утримався? Немає. Дякую за
одноставність.

Володимир Михайлович, після - Максим Аркадійович.

Будь ласка, Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Доброго дня, шановні колеги!

Справді ми вже вчора оговорили в цілому головні нюанси цього законопроекту. По-перше, я думаю, що всі розуміють, що нам справді треба, держава повинна сприяти поширенню і поглибленню вивчення англійської мови. Чи потрібно для цього закон окремий? Я особисто сумніваюся. Але ми маємо вже законопроект, який внесений, тим паче внесений Президентом, відтак ми маємо його розглядати.

Тому в першу чергу для того, щоб розгляд цього законопроекту відбувався нормально і конструктивно і ми врешті вийшли на якийсь корисний законопроект, я думаю, що нам треба вилучити з цього законопроекту вже ті норми, які станом на зараз вже викликали величезне обурення. Мова йде про ті, які стосуються якраз кіно і телебачення, ті, які поставили під загрозу існування взагалі українського кінодубляжу.

Тому от, власне, те, про що ми з вами вже говорили, і те, що *(нерозбірливо)* ціла низка громадських організацій - РПР та багато інших, я думаю, що нам треба брати це за основу рішення нашого комітету, яке якраз і полягає в тому, що ми можемо підтримати за основу законопроект 9432, вилучивши з нього усі норми, які стосуються кіно і телебачення. Інші норми очевидно ми будемо ще доопрацьовувати до другого читання, будемо вносити якісь поправки для того, щоб удосконалити цей законопроект. Але натомість ті, про які говорять, я думаю, варто вилучити вже зараз, на сьогоднішньому засіданні комітету, для того щоб власне зняти цю дуже не потрібну громадську напругу, яка є довкола цього законопроекту. Тому моя пропозиція: триматися проекту рішення комітету, який власне було підготовлено, який містить ті пропозиції, які я щойно озвучив.

Дякую за увагу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дійсно проект рішення комітету підготовлений, вчора депутатами комітету обговорений. Але звичайно це не означає, що ми сьогодні не будемо нікого слухати, а будемо просто голосувати цей проект

рішення. Ми готові послухати, готові, якщо необхідно буде, внести якісь корективи в проект рішення. Але дійсно проект такий у нас вже готовий, напрацьований.

Тоді все ж таки в порядку піднятих рук. Але, з вашого дозволу, колеги, я трохи його зміню. Слово має голова профільного підкомітету з питань саме розвитку українського кіно Павло Миколайович Сушко. А потім Максим Аркадійович Бужанський, потім Микола Леонідович Княжицький.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Якщо дозволите.

СУШКО П.М. Нехай Максим Бужанський. Будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Максиме Аркадійовичу, будь ласка, вам слово.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, в цьому випадку я повністю поділяю думку пана Володимира. Так, нам дійсно потрібен розвиток англійської мови, але не за рахунок української мови. На мою думку, була б краще запропонована широка державна програма підтримки та поширення англійської мови.

Але зараз я просто хочу нагадати вам, що від вас залежить дуже багато. Я розумію, що нам зручно критикувати ... (*нерозбірливо*), але дійсно те, що стосується телебачення та кіно, вибачте, виглядає як те, що ми ставимо під сумнів те, що у нас одна-єдина державна мова. Ставиться під сумнів право громадян отримувати інформацію на рідній мові. Бо якби ми запропонували, і це також було б дискусійне, що можливо допускати якісь сеанси застосування англійської мови як виняток з Закону про державну мову, ну, може, було б добре. Але коли я бачив в законопроекті там ... переходить на англійську мову, ну, вибачте, ми живемо в Україні, але це різні мови і ми

маємо право та зобов'язані дати громадянам право отримувати інформацію саме на ній.

Більше того, я б підкреслив, що мова йде не тільки про вбивство нашої індустрії перекладів, яка в нас чудова, але і про вбивство самої кіноіндустрії, бо ми втратимо глядача. Ну немає в нас такого поширення англійської мови, немає такого зацікавлення, запиту такого немає і він не буде сформований.

І останнє. Є різні підходи стосовно українізації, яка безумовно потрібна, але, без сумніву, саме дубляж, саме такий гарний, чудовий дубляж, який існує в нашій країні, це те, що дійсно перевага. І вразити саме цю галузь – ту, яка найвпливовіша, найефективніша, ту, де дійсно є поширення української мови, ну, це недоречно. Я дуже прошу комітет вирішити це питання і зал не робити заручником, коли ми або маємо проголосувати те, за що ми не можемо і не хочемо проголосувати, або маємо відхилити законопроект Президента – Верховного Головнокомандувача під час війни, що також неможливо.

Дуже прошу вирішити це питання. Якщо потрібно, якщо вам не вистачає часу, відкласти це питання, розглянути його ще раз, ще стільки разів, скільки буде потрібно, але це дуже сенситивне питання. Я дуже сподіваюся на ваш професіоналізм. Ви не раз і не два виходили з складних, скрутних ситуацій, ну, це питання дуже важливе для всіх.

Дякую. Вибачте, що забрав ваш час.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Максиме Аркадійовичу. Аж ніяк не забрали. Я вважаю, що по такому чутливому питанню депутати, необов'язково з нашого комітету, всі, хто не байдужий до цього питання, мають повне право прийти до нас, у нас відкриті засідання, і висловити свою точку зору.

Отже, голова профільного підкомітету Павло Миколайович Сушко. Будь ласка, Павле Миколайовичу, вам слово.

СУШКО П.М. Дякую, Микито Руслановичу. Вітаю, шановні колеги.

Ну, тут саме те питання, коли не треба нікого агітувати, тут думка комітету одностайна. І незалежно від фракції ми всі за те, щоб розвивати нашу українську мову, ми за те, щоб розвивати будь-які інші мови і мову, скажемо так, універсальну для всього світу, так, англійську, але не за рахунок державної мови.

Що стосується кіноіндустрії, це дійсно її просто вб'є, доб'є, скажемо так, тому що у нас тільки-тільки налагодився дубляж, глядач повірив в українське кіно, почав ходити, потім COVID, зараз повномасштабна війна і кінотеатри просто виживають. Це друга позиція.

Третя – це те, що дійсно треба створити державну програму підтримки та розвитку англійської мови. Просто стимулювати громадян вивчати її. Але ще раз кажу, це не має бути примусом і за рахунок чогось. Тобто відсил мій до того, що треба також переглянути буде питання до другого читання щодо чиновників різного рівня. Вищі посадовці, звичайно, мають володіти обов'язково державною мовою і на міждержавному рівні спілкуватися. Але чиновники нижчого рангу... Тут трошки треба подискутувати нам.

І я вважаю, що нам не потрібно там багато часу збиратися ще раз і ще раз щодо цього законопроекту. Будемо пропонувати, щоб норми про кіно, про дубляж не виходили в зал, а вирішити тут, на комітеті. І тут є представники кінотеатрів. Я думаю, що їм теж треба дати слово, тому що по даних кінотеатрів, по статистиці немає такої у нас потреби, тобто зали не заповнені і глядач просто не буде туди ходити. Стимулювати – так. Але ще раз кажу, не стимулювати бізнес, іноземний бізнес за рахунок українського бюджету.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу. Так, Микола Леонідович Княжицький після Євгенії Михайлівни Кравчук. І нагадаю,

колеги, що Інна Романівна Совсун подала альтернативний законопроект і ми розглядаємо сьогодні два законопроекти насправді. Тому пані Інна від колективу авторів альтернативного законопроекту після Євгенії Михайлівни теж буде мати слово.

Будь ласка, Микола Леонідович Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Підтримую колег. Хочу лише нагадати, що у нас зараз 10 відсотків в кінотеатрах можна показувати англійською мовою. Ми можемо показувати англійською мовою фестивалльне кіно. І ті кінотеатри, які спеціалізуються на фестивальному кіно, загалом це й роблять, вони показують ці фільми з титрами. Очевидно, що, на жаль, мала кількість залів, навіть якби ми туди примусово зганяли людей на англійськомовні сеанси, не дозволить навчити велику кількість людей.

Навчання відбувається в інший спосіб. Люди мають доступ до кінопродукції через численні OTT-платформи, які у нас є, де можна дивитися англійською мовою і на Netflix, і на YouTube, і на деяких інших платних чи безкоштовних OTT-платформах. Так що такої потреби очевидно немає.

Тому загалом підтримуючи дух цього закону, так як ми говорили на попередній нараді, зобов'язувати кінотеатри це робити немає жодного сенсу. Маємо проблему з дитячим кіно, яке тоді діти не зрозуміють. Маємо досвід багатьох європейських країн, у деяких з них дійсно є така традиція, але в більшості такої традиції немає. Очевидно, люди крім кіно користуються і інтерфейсами, і багатьма іншими способами отримання інформації, яка перекладається, щоб робити це. Чому ми тут торкнулися лише кінотеатрів в цьому законі (ну не ми, а ініціатори його прийняття) теж до кінця не зрозуміло, так що повністю підтримую те, що говорили колеги.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу. Зараз слово має голова також профільного підкомітету, бо це закон на стику двох наших профільних підкомітетів - інформаційної політики і медіа, Євгенія Михайлівна Кравчук.

Будь ласка, Євгеніє Михайлівно, вам слово.

КРАВЧУК Є.М. І не тільки медіа. Добрий день усім. Колеги, доброго ранку з Кігалі, з Руанди. Не лише медіа, але й євроінтеграції. Я нагадаю, що в Євросоюзі є така узгоджена політика, що громадяни країн, які входять до Європейського Союзу, мають знати хоча б ще дві іноземні мови. Тому якраз я би хотіла акцентувати, що цей законопроект, він не про кінотеатри, він про можливості і про інвестиції в людей. Бо зрозуміло, що ця норма, вона викликала там найбільшу дискусію в суспільстві і складається враження, що це законопроект про те, щоб показувати кіно англійською в кінотеатрах, що не так, бо насправді, на моє переконання, і ми це теж учора обговорювали, найбільший вплив і найбільше зусиль має докласти Міністерство освіти і науки, бо ті норми, які передбачають там можливості від дошкільного періоду, тобто щоб англійська мова використовувалася вихователями дитячих садочків з 2026 року, з 1 вересня, це дуже великий челендж, виклик. І якраз дуже би хотілось, ну очевидно, вже ми будемо це обговорювати ще на якихось робочих групах там до другого читання і так далі з Міністерством освіти, як вони, який вони мають план, як це буде впроваджуватись, бо насправді там виклики для держави це все організувати, ну набагато, я би сказала, серйозніші. І з приводу якраз норми, яку ми зараз обговорюємо, і так багато людей запросили, то ...

ПОТУРАЄВ М.Р. Я перепрошую, будь ласка, модератори, виключіть мікрофон. Слідкуйте за мікрофонами. Дякую.

КРАВЧУК Є.М. Я би хотіла ще раз акцентувати, що це наша позиція, ну напрацьована ще до засідання комітету. Ви, мабуть, бачили і мої коментарі, і Микити Руслановича, тобто ми готувались до цього комітету. І ще раз акцент, що норма, яка стосується, як сказав Павло Миколайович, норма, яка стосується телебачення і кіно, змінюється зараз, якщо ми голосуємо це рішення комітету, її не буде при голосуванні в залі в першому читанні, щоб зняти непотрібні додаткові дискусії, а сконцентруватись на тому, що дійсно буде, дійсно буде впроваджуватись, які програми для дорослих мають бути, як держава буде підтримувати ці курси, щоб люди могли, не тільки діти, але й дорослі люди, могли там або покращити знання, або вивчити, і однозначно це інвестиція в наших людей. Ще раз, я з Руанди, дуже далека країна, там знає англійську мову кожен таксист.

Все, теж підтримую рішення комітету. І я думаю, що в нас точно буде ще дискусія з пані Алюшиною, бачила її сьогодні, не знаю, чи ми там торкнемось, але мене теж насправді хвилює короткий перехідний період для місцевих адміністрацій, бо якщо говорити про чиновників категорії А, там і так вже є вимоги англійської мови, а якщо говорити про, не знаю, Київську держадміністрацію, через 2 роки там всі заступники мають знати англійську мову, то я трошки сумніваюсь, але, знову ж таки, можливо, я недооцінюю чиновників місцевого рівня.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Євгеніє Михайлівно.

Так, від групи авторів альтернативного законопроекту, Інно Романівно, дякую, що потурбувались, дякую, що подали альтернативний законопроект.

Будь ласка, Інна Романівна Совсун, вам слово.

СОВСУН І.Р. Пане Микито, дякую за запрошення до участі. Дійсно, як голова комітету згадав, я подала альтернативний законопроект. Чому для

мене це було важливо, тому що я зрештою займалась питанням поширення англійської мови в системі освіти ще з того часу, як я працювала у Міністерстві освіти в 2014-16 роках. І дійсно, як пані Євгенія щойно казала, для системи освіти це мали би бути чи не більші виклики навіть ніж для сфери культури, і тому власне альтернативний законопроект, він дійсно частково стосується і питань освіти.

Я розумію, що в нашій дивній парламентсько-президентській республіці скоріше за все буде підтриманий президентський законопроект, хоча хочу звернути увагу, що норми по дубляжу в моєму законопроекті якраз виписані максимально м'яко і так, як влаштовує спільноту, з формулюванням, що фільми англійською мовою можуть показуватися в кінотеатрах без жодних вимог по цифрах, обсягах, так як це є в законопроекті, поданому Президентом. Тому, за бажанням, можна було б проголосувати й альтернативний, який має саме ті норми, які зараз ви обговорюєте. Але я не буду про дубляж детально говорити. Я хочу зупинитися на декількох інших відмінностях цього законопроекту. Тому що незалежно від того, яка версія законопроекту буде прийнята в першому читанні, в будь-якому випадку, мені видається, що до другого читання треба буде говорити не тільки і не стільки про дубляж, тому що, я так розумію, що питання дубляжу буде вирішене ще до першого читання.

На що я б хотіла звернути увагу? Перше. Деякі категорії, які виписані в цьому законопроекті, щодо яких встановлюється обов'язковість знання англійської мови, виглядають дуже дивними. Вже згадувалося про державних чиновників категорії Б, це в тому числі включає в себе всі місцеві адміністрації, керівництво, я реалістично не вірю, що це можлива і досяжна вимога. І тому в альтернативному законопроекті запропоновані тільки чиновники категорії А, залишати вимогу про англійську мову.

Далі. В президентському законопроекті є норма про те, що англійською мовою мають володіти всі прокурори, просто написано: прокурори. Спитайте

в Комітеті з правової політики, що вони думають з цього приводу, наскільки це в принципі реалістично і потрібно. Тому в моєму законопроекті вказано, що тільки прокурори Офісу Генерального прокурора та ті, які займаються міжнародною співпрацею, що логічно, тому що вони повинні комунікувати з колегами.

Разом з тим, деякі категорії в президентському законопроекті не вказані, які мають володіти англійською мовою. І тут якраз в першу чергу, звичайно, буду говорити про освіту. Тому що на сьогодні говорити про адекватну університетську освіту, коли викладач, викладачка не володіють англійською мовою, неможливо. Кажу це вам як викладачка з 10-літнім стажем. Я використовую більшість літератури англійської, хочемо ми цього чи не хочемо. Викладачі в університеті, які не володіють англійською, використовують російські джерела, хто б мені що не казав, вони не використовують навіть українські, тому що їх недостатньо для того, аби викладати на сучасному рівні. Або ж вони викладають щось, що геть не потребує взагалі сучасних знань, і це геть інша проблема.

Тому, власне, в моєму законопроекті є категорія викладачів університетів, для яких встановлюється вимога знання англійської мови, за винятком викладачів філологічних спеціальностей, тому що вочевидь, що якщо це викладач китайської мови, то до нього мають бути інші критерії, інші вимоги.

Те саме пропонується поширити на ректорів університетів. Я як людина з десятилітнім стажем управління в сфері вищої освіти можу вам казати, що я не знаю жодного хорошого професійного ректора, який не володіє англійською. Це дуже чітка і зрозуміла межа відсікання, якщо ректор володіє англійською, він хоч якоюсь мірою включений в міжнародний контекст і може вести вищу освіту і університет свій вперед. На тому ця категорія теж є важливою.

І так само важливо встановити вимоги щодо випускників університетів принаймні деяких спеціальностей. Тому що витратити зараз бюджетні кошти на те, щоб перенавчати людей, яких ми недовчили в університеті, це нераціонально. Тому встановлюються вимоги, що щонайменше випускники правничих і медичних спеціальностей повинні володіти англійською мовою на рівні щонайменше B2 на випуску з університету.

І для цього теж, останнє про що я скажу, що ще відрізняється в цьому законопроекті, це вимоги щодо тестування. Тому що в цьому законопроекті принципи щодо тестування вказані, скажемо так, дуже загальними фразами без жодної гарантії якості. Ми можемо прописати законопроект, а потім зробити таку систему тестування, яка тільки створить бюрократичне навантаження і жодним чином не доведе рівень знання англійської мови апліканта, кандидата чи людини, що займає певну посаду. Тому питання якості тестування це окреме питання, яке насправді мали би обговорювати Комітет з питань освіти і Міністерство освіти, тому що без адекватного тестування будь-які вимоги в будь-яких категоріях, хто має володіти англійською мовою, будуть просто позбавлені сенсу і перетворяться на бюрократичну формальність.

Тому це ті речі, на які я б хотіла звернути увагу й які відрізняються в моєму законопроекті. І, незалежно від рішення в першому читанні, я би хотіла, щоб ми детально це проговорили при обговоренні законопроекту до другого читання.

Дякую за увагу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Інно Романівно.

Хочу сказати, що маючи базову філологічну освіту, більш того, викладача саме англійської мови і літератури, не можу не погодитися з майже всім, що зараз сказала і на чому наголосила Інна Романівна Совсун.

І тому, Інно Романівно, я дуже вас запрошуюю до подачі поправок до президентського законопроекту в тому випадку, якщо буде підтриманий комітетом саме президентський законопроект. І дуже сподіваюсь на нашу плідну в цьому сенсі співпрацю.

Колеги, я бачу підняті руки від пана Олександра Рудакова, від пана Іллі Гладштейна. Але все ж таки хотів би зараз надати слово для обґрунтування своїх позицій представникам профільних міністерств, які брали участь у підготовці президентського законопроекту, а саме, я так бачу, що Олександр Владиславович Ткаченко з нами на зв'язку. Оскільки він єдиний з міністрів приєднався до нас, то з вас, Олександрє Владиславовичу, з вашого дозволу, і почнемо. Будь ласка, вам слово.

ТКАЧЕНКО О.В. По-перше, хотів би подякувати комітету за розгляд законопроекту. Я думаю, що він історичний для держави. І хотів би наголосити, що він довготерміновий, має довготерміновий план стосовно того, яким чином покращити, поширити володіння англійською мовою в країні. І питання, які ми обговорюємо з приводу кіно, лише маленька частка, там дійсно значна, більша частина присвячена саме освіті.

Не секрет, що володіння англійською мовою підвищує, так би мовити, вартість українців на ринку праці, дозволяє встановлювати міжнародні контакти. Думаю, що в цілому з цим законопроектом все о'кей, потрібно рухатися.

Стосовно кіно. Ми мали дискусію з мережею кінотеатрів з цього приводу, там дійсно є суттєві застереження, пов'язані як з кількістю відвідувачів англійських фільмів, яка існує на сьогодні, там менше 1 відсотка, так само, як і в принципі небагато сеансів англійською мовою. І навіть на тих сеансах, де ходять на англійську мову, кількість відвідувачів невелика. Так само існує практика в європейських країнах, і там є суттєва залежність. В тих країнах, де склалася традиція демонстрації фільмів

англійською мовою в кінотеатрах з субтитрами, рівень володіння англійською мовою суттєво вищий. Ну так вже склалося. Тобто є якась взаємозалежність. Тому дискусія наша, яку ми мали, полягала в тому, яким чином видозмінити формулювання, існуюче зараз, на ринкові принципи. Здається, ми, так би мовити, рухалися в цьому напрямку в такий спосіб, щоб кількість сеансів поступово збільшувалася, тому що до 10 відсотків, які дозволені зараз, ще дуже далеко, менше 1 відсотка і до 10 відсотків, вона не заповнюється жодним чином. І в який спосіб мати стимулювання відвідання кінотеатрів - через єПідтримку - для того, щоб відвідували глядачі англійські сеанси і українські фільми, дискусія ця не завершена, формулювання остаточні поки що не виписані.

Ми запропонували, так би мовити, одну версію, яку комітету можу в чат скинути, стосовно, як видозмінити цю норму, яка існує на сьогодні, є компромісний варіант. Але я хотів би, щоб ми не викидали повністю, так би мовити, цю ідею з приводу кінотеатрів, тому що при тому, що сфера дубляжу надзвичайно важлива, це не виключає роботу сфери дубляжу у компромісному варіанті для кінотеатрів, це з одного боку. З іншого боку ми так само знаємо, що зараз сфера дубляжу активно залучена в дубляж фільмів, які йдуть на OTT-платформах. І я вважаю, що знаходження компромісу було б адекватною відповіддю на ті запитання, які прозвучали в результаті дискусії стосовно цього конкретного питання.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Олександрє Владиславовичу.

Так, з нами має бути на зв'язку пан Михайло Винницький – заступник Міністра освіти і науки України. Якщо він є, я би хотів дати йому слово, щоб ми всі його послушали. Я, можливо, не бачу його картинку зараз. Я перевірю, колеги. Ну, я не бачу, щоб була активна картинка пана Михайла.

СТАШКІВ А.Б. Пане Микито!

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

СТАШКІВ А.Б. Є заступник Міністра освіти Андрій Сташків. Я можу прокоментувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Андрію, вибачте, вибачте. У мене не було вас в переліку тих, хто буде брати участь і я не побачив вашу активну картинку.

Будь ласка, заступник Міністра освіти і науки України пан Андрій Сташків. Раді вітати вас на засіданні комітету. Вам слово, будь ласка.

СТАШКІВ А.Б. Добрий день, колеги. Хочу сказати, що міністерство долучалося до розроблення проекту закону і на даний момент дійсно освіта в цьому проекті закону передбачає велику кількість заходів, які повинні бути впроваджені під час реалізації цього проекту. Зокрема це те, що говорила пані Євгенія, це і про дошкілля, який виклик насправді стоїть для підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів для, хочу звернути увагу, не навчання, а використання англійської мови під час освітнього процесу в закладах дошкілля.

І щодо середньої освіти. Там, як би, менше є таких процедурних моментів, тому що на даний момент і так більше 95 відсотків шкіл мають англійську мову як одну з мов, яку вони вивчають як іноземну мову. Першу або другу іноземну мову.

Щодо впровадження в ДПА. Знову ж таки ми врахували в своїх пропозиціях реальні терміни, коли можна підготуватися до впровадження обов'язкового ДПА з англійської мови. Ну і всі інші положення, які вам відомі, в законі, що стосується вищої освіти і науки. Щодо тих пропозицій,

які були озвучені щодо ректорів і викладачів, можна обговорити і міністерство в цілому може підтримати ці пропозиції.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Андрію.

Колеги, зараз хотів би ще надати слово представникам індустрії, але до того буквально одна ремарка, дуже коротка. Значить, ми вчора, розбираючи всі про і контра певних положень цього закону, з'ясували, що ми не бачимо перешкод для того, щоб внести по мірі зростання рівня знань англійської мови необхідні зміни, збільшити, можливо, цю квоту 10 відсотків, яка на сьогодні, як і зазначив Міністр культури та інформаційної політики, заповнюється хіба на 0,5 відсотків, в майбутньому.

Ми також не бачимо в комітеті жодних перешкод для того, щоб українським кінотеатрам надавалась допомога, як це абсолютно вдало зробив свого часу Кабінет Міністрів України під час COVID, надаючи підтримку кінотеатрам через механізми електронної підтримки, «Підтримки». Так що ми думаємо, що на сьогодні, якщо просто ці норми, які викликають дискусію в суспільстві, будуть вилучені, то потім, вибачте, згодом повернутись, значить, по мірі зміни ситуації і внести зміни відповідні в закон, якщо і коли це буде необхідно. Тобто ми не бачимо в цьому жодних проблем, ми не є принциповими супротивниками ані того, щоб збільшувалась, значить, кількість кінопоказів мовами, не лише англійською, а й мовами, можливо, країн Євросоюзу всіх, тому що нагадаю, що в Євросоюзі всі нації, всі мови рівні абсолютно і в цьому сенсі, так, безперечно, ми маємо і Президент абсолютно слушно сьогодні на цьому наголошує, збільшувати рівень знання англійської мови, але англійська мова точно нічим не краща, не вища за німецьку, польську, французьку або іншу мову Євросоюзу.

До речі, Україна сама, ми сподіваємось, вже скоро долучиться до братньої родини європейських народів і українська мова також стане мовою

Євросоюзу. Так що це така, скажімо, ремарка з точки зору того, що сказав Міністр культури і інформаційної політики, і того, що ми пропонуємо в проекті рішення комітету.

Зараз, значить, я бачу, ремарка від Павла Миколайовича Сушка і потім тоді я надам слово представникам індустрії.

Будь ласка, Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. Дякую, Микито Руслановичу.

Це якраз приклад, коли класна ідея, щоб дійсно вивчали англійську мову, щоб кожний громадянин України міг вільно спілкуватися англійською мовою з міжнародними партнерами, друзями, не знаю, просто, чим більше мов ти знаєш, тим краще розвиваєшся та залучаєш і інвестиції, і все, що потрібно тільки залучити, але коли дається можливість наповнити цю ідею, то якісь перекося, вони завжди будуть. І ми якраз тут і збираємось, щоб відсікти такі моменти. Ще раз підкреслюю, ми не маємо нічого розвивати, окрім одного, за рахунок державної мови ми нічого не маємо розвивати, от саме за рахунок державної мови. Паралельно – так.

Дивіться, що таке кіноіндустрія? Це вільний доступ всіх людей до перегляду. Тобто будь-яка людина може прийти і подивитися. А навіщо ми ставимо обмеження цим людям? Це перше.

Друге. Свідоме сприйняття. Це скільки має пройти років, щоб в нас кожний громадянин розмовляв або мислив навіть англійською мовою? Тому зараз передчасно про це говорити. І дійсно пройде час, ми станемо членами Євросоюзу і змінимо там трішки наше законодавство.

Сьогодні класний закон, його треба обов'язково підтримувати. Я пропоную щодо кінематографу, не вбивати наш кінематограф. Все. Залиште ... *(нерозбірливо)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Пошлюся на думку одного з фахівців, він просив не розголошувати його ім'я, але це досвідчена людина в кіноіндустрії, який сказав, що ти ж маєш також пам'ятати, що деякі голлівудські стрічки стають значно кращими в українському перекладі, тому що якби люди дивилися їх в оригіналі, вони би, думаю, що плювалися, а завдяки блискавичному українському перекладу ці другорядні в принципі стрічки перетворюються навіть на блокбастери в Україні. Ну це просто коментар стосовно якості українського дубляжу.

Будь ласка, Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. Тут ще Дар'я Герасимчук – Радниця-уповноважена Президента написала, що важливо прописуючи питання освіти, ДПА, не забувати про освітні особливі потреби дітей, які мають порушення мовлення та слуху.

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно згодний.

Колеги з індустрії, ще одна хвилиночка. Все ж таки пріоритет на виступи мають депутати, члени комітету. Тому, Ірино Мирославівно Констанкевич, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Колеги, вітаю. В доповнення до того, що сказали члени комітету, і про те, що ми говорили на нараді учора, я все більше і більше, проконсультувавшись із колегами-освітянами, хочу сказати, що найголовніше цей закон в майбутньому має працювати в освітній площині. І ми повинні, моя думка, наразі підтримати рішення комітету, яке, власне, проект пропонується. А далі сконцентруватися над питанням щодо освітніх, там якраз криється найбільше проблем, які потрібно вирішити. І зокрема це питання не стільки підготовки і навчання дітей, а це ще й питання навчання самих викладачів, про яке згадувала пані Інна Совсун. Але насправді там критична ситуація. І я би просила заступника Міністра освіти,

щоб, власне, цій темі була присвячена серйозна робота, не лише тезова і так коротесенько, без глибокого аналізу, але насправді нам потрібно повністю перенавчати філологів іноземних, які навчають англійської мови. І ті вимоги, які стоять зараз до викладачів іноземної, зокрема англійської мови в університетах, вони ще, власне, сформовані за радянськими канонами і там вчать і за російськими підручниками, і за методиками. Це стосується і англійської, і французької, я хочу сказати, тому що дотична до французької.

Тому, будь ласка, Міністерство освіти повинно використати цей час для того, щоб серйозно підготувати нової якості викладачів у коледжах, де є педагогічні спеціальності, тому що там будуть готувати дошкільну освіту, у вищій освіті не тільки в державних, "тероризувати" державні університети, але і в приватних університетах теж покращити якість підготовки фахівців іноземних мов.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Мирославівно.

Я хочу нагадати, що це думка не просто членкині нашого комітету, а фахівця з філології, доктора наук, професорки саме української мови і літератури. Так що я просив би Міністерство науки і освіти звернути увагу на зауваження Ірини Мирославівни Констанкевич.

Нарешті, колеги, переходимо до представників індустрії. Отже перше слово надам пану Олександрові Рудакову. Пан Олександр член правління Союзу кінотеатрів України. Будь ласка, пане Олександр, вам слово. Пане Олександр, будь ласка, увімкніть мікрофон.

РУДАКОВ О. Добрий день, колеги! Ми були дуже здивовані, як платформою вивчення англійської мови були вибрані саме кінотеатри, тому що є деяка статистика стосовно відвідування населенням України кінотеатрів. У дуже вдалому для кінотеатрів 2019 році, доповідному,

довоєнному, кінотеатри відвідали 25 мільйонів громадян України. При населенні в 42 мільйони це означає, що у дуже гарні часи пересічний українець відвідує кінотеатр раз на два роки. Тому вибір кінотеатрів саме як платформи для вивчення англійської мови це дуже дивно для фахівців, що займаються вивченням англійської мови.

Це не єдина причина, оскільки ми вже зазначили проблемні питання стосовно того, що виникне, якщо буде цей законопроект у цьому вигляді прийнятий. Закриття студій дубляжу це зрозуміло, оскільки максимально задіяні вони от якраз на проектах, пов'язаних з реалізацією кіноіндустрії і якраз йде переклад у кінотеатрах. Ну вже зазначили, що український дубляж максимально яскравий, який максимально сприяє відвідуванню. І це окремий вид мистецтва. Але ми говорили про звуження аудиторії, стосовно і сімейної аудиторії, стосовно відвідування малюками 4-7 років, які не можуть адекватно сприймати англійську мову і не мають можливості навіть читати українські субтитри.

Це деякі питання, але ми говоримо про те, що був фактичний експеримент стосовно впровадження англомовної версії з українськими субтитрами, це було у минулому році, коли за технічними причинами не було можливості отримати повноцінний український дубляж на блокбастер "Доктор Стрендж". І ми побачили втрату відвідувачів близько 40 відсотків. Тобто ми говоримо не тільки про звуження аудиторії, а ще й про фактичне виживання кінотеатрів в складних воєнних та повоєнних умовах. Так, кінотеатри загалом підтримують позицію стосовно необхідності вивчення англійської мови та пропонують деякі програми, що будуть стимулювати якраз вивчення і реалізації. Наприклад, єПідтримка, ми назвали цю програму єАнглійська та розробили базові тези стосовно її реалізації. І якщо це необхідно, якщо це викликає інтерес у вашого підкомітету, ми готові поділитись цим.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую дуже, пане Олександрє. Звичайно, що ми дуже зацікавлені отримати ваші пропозиції і готові разом з вами з ними попрацювати і дуже вам вдячний за те, що вони вами підготовлені.

Далі слово має пан Ілля Гладштейн, теж член правління Союзу кінотеатрів України. Будь ласка, пане Ілле, вам слово.

ГЛАДШТЕЙН І.Ю. Панє Микито, шановні колеги, дякую за таку можливість почути індустрію. Справді пан Олександр вже пояснив економічні причини, з яких кінотеатри не мали би брати на себе фінансові зобов'язання по впровадженню англійської мови, але також я вирішив сказати як людина, яка, мабуть, з усіх кінотеатрів найбільше промотує і застосовує покази мовою оригіналу в кінотеатрі, яким я співволодію, "KINO 42", в мене дуже багато сеансів мовою оригіналу з українськими субтитрами. І перше, на що я хочу звернути вашу увагу, це норма про 10 відсотків допустимих сеансів мовою оригіналу, яку я би попросив все ж таки зняти, навіть, якщо ви, ну я розумію, що є загальні рішення, спільні рішення, принаймні спробувати не квотувати обов'язково сеанси мовою оригіналу, але ви принаймні можете зняти цю квоту, яка фактично обмежує кінотеатри, зокрема мій кінотеатр, у можливості показувати кіно мовою оригіналу і таким чином збільшувати функціонування англійської мови і розуміння англійської мови громадянами України.

Друге, на що я хотів би звернути увагу, це загальна ситуація з кінопрокатами, теж, що людей, в принципі, ходить в кінотеатри мало, особливо зараз, з демографічними проблемами, пов'язаними з війною. І як би це можна було поправити? Зокрема співпрацею зі школами, адже багато людей навчаються дивитися кіно в ранньому віці. Якщо в них не було такого досвіду, вони потім не ходять в кіно. Так само люди не мають досвіду ходити на сеанси субтитровані, бо вони ходять в кіно тільки на сеанси дубльовані. І

це теж певна навичка, яку треба розвивати. І це теж те, на що можна було б вплинути через школи. Тобто, мабуть, у співпраці з Міністерством освіти можна було б відправляти дітей ходити саме на сеанси мовою оригіналу субтитровані, щоб діти розуміли, що є і такий спосіб перекладу і такий спосіб перегляду кіно.

І ще один момент, який, до речі, також звужує можливість показу фільмів мовою оригіналу, це те, що не всі фільми мають такі доріжки. І якщо у випадку з незалежними фільмами це питання є на розсуд локального дистриб'ютора, тобто він сам може зробити переклад, якщо йому це вигідно, але, наприклад, для фільмів, які належать великим студіям – Уорнерам, Sony Pictures і всім іншим, в них дуже суворий контроль за виготовленням субтитрів і вони відповідно ліцензують дуже обмежену кількість студій і роблять дуже суворий нагляд, через що дистриб'ютори не роблять, не випускають іноземні фільми, блокбастери, власне, які могли б стати локомотивом інтересу глядацького, чому вони мали би піти на цей фільм мовою оригіналу, просто немає цих доріжок. І можна було б подумати, як зробити так, щоб якщо фільм виходить в Україні, то він мав би обов'язково мати як дубляж українською мовою, так і доріжку субтитрів. Таким чином кінотеатри могли би ставити мовою оригіналу саме популярні фільми, які справді могли б збільшити інтерес до таких сеансів.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Ілле. Бачите, з вашого виступу навіть зрозуміло, що ця норма, якщо її переглядати, вона потребує більш ретельного опрацювання і більш детального описування, я так сказав би, виписування, як-то кажуть, вордінгу.

В цілому статистика, якою ми володіємо, каже, що на сьогодні квота заповнюється максимум на 0,5 одного відсотка, квота на показ фільмів мовою оригіналу. Хоча я згоден, що такі кінотеатри як ваш, на жаль, їх небагато по країні, це зрозуміло в тому числі з економічних причин. Але ми

дякуємо вам за роботу по промоції фільмів в оригінальному вигляді. І ми готові, безперечно, з вами разом працювати для того, щоб знайти шляхи для того, щоби ви мали більше можливостей для того, щоб цю роботу вели ще більш активно і результативно.

Зараз я хотів би надати слово пані Софії Романівні Федині, вона підняла руку. Потім є ремарка від Міністра культури та інформаційної політики пана Олександра Ткаченка. І я думаю, що, оскільки поки я не бачу інших бажаючих до виступів, то після того думаю, що будемо переходити до голосування.

Софія Романівно, до речі, зазначу, має серйозний особистий досвід вивчення англійської мови, яким вона вчора з нами поділилася. Ми були їй за це вдячні. Тому знову-таки її коментар жодним чином не політичний, а абсолютно фаховий з цього приводу. Будь ласка, пані Софіє, вам слово.

ФЕДИНА С.Р. Дякую, пане Микито. Дякую всім колегам.

Я би хотіла наголосити на кількох моментах, продовжуючи те, про що сказав пан Микита, що квота в 10 відсотків, які є дані кінотеатрам зараз до показу фільму без дубляжу, але з субтитрами, вона, на жаль, не виконується, тому що люди просто не ходять на ці сеанси.

Вчора мала можливість так само проаналізувати ситуацію по львівських кінотеатрах і насправді виявилось, що нещодавно у нас було кілька фестивалів кіно, зокрема там французького кіно, польського кіно. І проблема полягає в тому, що навіть в рамках фестивалю надзвичайно важко заповнити кінотеатри. І от, наприклад, ми маємо ситуацію, коли намагаються зганяти людей, перепрошую, але так воно виглядає, особливо держслужбовців, військовослужбовців, зі шкіл зганяти людей на ці фестивалі, щоб хоча би картинка була закрита, не йдеться про те, щоб навіть за це заробити якісь гроші - при показі кіно з субтитрами. Це перший момент.

Тому я думаю, давайте ми спочатку заповнимо квоту в 10 відсотків, а якщо воно заповниться і все буде добре, тоді можна буде пропонувати інші варіанти. Наш комітет абсолютно відкритий зараз і до дискусій, і до пропозицій, і на майбутнє так само. Але зараз, я вважаю, що немає сенсу рухати цей момент.

Друге, що я наголошу, і ми вже вчора з колегами це проговорювали, що в рамках фестивалів кіно, особливо якщо це іноземне кіно, немає жодних обмежень на показ кіно мовою оригіналу з субтитрами. Тому насправді це дає величезні можливості організувати фестивалі і показувати без жодних обмежень.

Третій момент. Я дякую пану Микиті, що згадав. Я буквально в кількох словах наголошу. На жаль, оця теза, що показ кіно з субтитрами дасть можливість вивчити зокрема англійську мову чи ту чи іншу мову, воно не відповідає дійсності. Я як людина, яка вивчала англійську мову з 3 років, якою я спілкуюся ще зі школи, мушу наголосити, що коли ми говоримо про оригінальне кіно, ті самі блокбастери, і коли ми їх розбирали на парах в університеті, ми кожні 5 хвилин зупиняли кіно, щоб проаналізувати сленги, неологізми, специфіку висловлювань, акцент і так далі. І для нас, студентів-міжнародників, в яких був вже вищий рівень знання англійської мови, це було складно. Тобто люди не будуть цього робити в кінотеатрі, це є якісь дуже точкові середовища.

Я абсолютно погоджуюся з моїми колегами, які на початку засідання наголошували на важливості залучення учнів, студентів а можливо і діток з дитсадочка саме для цих показів мультфільмів і фільмів, але в такому освітньому плані. І можливо якраз між першим і другим читанням, а можливо і в якому наступному розгляді іншого законопроекту ми тоді напрацюємо можливості підтримки саме вивчення англійської чи іншої іноземної мови на рівні навчальних закладів.

І тут я абсолютно підтримую індустрію і Микиту Руслановича, наш український дубляж – це є те, що не тільки сьогодні сприяє утвердженню української мови, але це те, що зараз дає можливість кінотеатрам заробляти гроші. І ми зараз маємо всіма можливостями підтримати цей бізнес, тому що насправді і через коронавірус, і через воєнний стан з тим всім є складна ситуація. Ми зараз маємо допомогти підприємцям вижити. А дай боже, закінчиться війна, тоді будемо думати ще про експерименти.

Ще щось мудре хотіла сказати. Але тоді наразі дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софіє Романівно.

Зараз Олександр Владиславович Ткаченко. Потім Павло Миколайович Сушко. І якщо буде час, пан Тарас Шамайда. Просто хочу сказати, що в нас там будуть ще дискусії по інших законопроектах. Нам треба вже просто переходити до голосування.

Олександрє Владиславовичу, будь ласка, вам слово.

ТКАЧЕНКО О.В. Дякую, колеги, за пропозиції. Хотів би сказати, можу вам окремо скинути, є спеціальне дослідження стосовно того, як сприймаються фільми з субтитрами і не з субтитрами. І відмінність людей, які розуміють контекст з субтитрами і не з субтитрами, незначна. І навіть дослідники кажуть, що немає остаточного висновку, наскільки впливають субтитри на розуміння аудіовізуального твору. Єдине, що там залежність дійсно є між рівнем володіння мовою, але вона теж несуттєва. Тому коли ви розбирали будучи студентами, ви розбирали фахово, а ми кажемо про масове сприйняття. Ну добре, подивитесь дослідження, але це окремий трек.

ФЕДИНА С.Р. Я буду вдячна, якщо ви скинете нам в чат. Я думаю, що всім колегам це буде цікаво.

ТКАЧЕНКО О.В. Але це так. Я б хотів, щоб ми в принципі не викидали з розгляду цього законопроекту норму про англійську в кінотеатрах, тому що в той чи інший спосіб, ринковим способом мається на увазі, заповнять вони 10 відсотків, чи слухна ідея взагалі відмінити цю квоту в 10 відсотків, щоб подивитися, яким чином ринок може реагувати на розвиток англійської мови з субтитрами в кінотеатрах за наявності якоїсь підтримки з боку держави. Тому що повертатися до норми у другому читанні, якщо вона взагалі буде відсутня, буде практично неможливо.

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене є запитання, Олександр Владиславовичу. А чому ви вважаєте, що неможливо?

ТКАЧЕНКО О.В. *(Нерозбірливо)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми завжди готові повернутися. Ну, Олександр Владиславовичу...

КРАВЧУК Є.М. А як підтримка була за часів COVID, вірніше після COVID? Ми ж там давали...

ТКАЧЕНКО О.В. А там законом було прийнято дозвіл на те, що є грошова підтримка, ну тобто це спиралось на рівні прийняття закону, який був...

КРАВЧУК Є.М. Просто я, наприклад, готова абсолютно підтримати грошову компенсацію квитків там, наприклад, не знаю, для учнів на сеанси англійською мовою, але якби виникає логічне питання і виникне точно у людей, у виборців, у платників податків, а як, наприклад, фільми українського виробництва, якби це ішло пакетом і окремим якимось

рішенням, правкою до якогось закону чи окремим рішенням, воно би тоді якось було релевантно. І ви ще казали, що є, готується постанова про підтримку української мови. Якби воно ішло в якомусь такому загальному контексті, воно би не викликало очевидних питань, бо якщо залишається тільки норма підтримки англійської, але немає там фільмів українського виробництва, то будуть, мабуть, доречні запитання, особливо ще на фоні дискусії в суспільстві, а нащо взагалі треба витратити державні гроші.

ФЕДИНА С.Р. Абсолютно підтримую Євгенію.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми вчора про це говорили, що нам, в принципі, зараз в суспільстві досить важко пояснювати потребу, і я намагаюсь це робити, потребу витрат на культуру в той час, коли є величезні потреби на оборону. І якщо ми зараз в такий час, коли вже тривають дискусії, наприклад, довкола музею, добудови Музею Голодомору, який я особисто захищав і буду захищати, тому що вважаю це надзвичайно важливим проектом, якщо ми зараз ще й кинемо в суспільство ідею, що ми будемо підтримувати англійські фільми за державний кошт, очевидно, це не сприйметься. Тому я би пропонував, щоб все-таки ми тримались цього рішення, проекту рішення комітету і таки виключали ці норми.

ФЕДИНА С.Р. Так, нам треба зараз максимально погасити збурення, максимально нейтрально вийти з цієї ситуації. І я думаю, що в подальшому, коли будуть виникати питання, ми зможемо завжди повертатися. Правда, пане Микито?

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно згоден. Олександрє Владиславовичу, зрозумійте нас, значить, ми ж на цьому вже наголошували. Ми готові, значить, підтримувати ініціативи, які спрямовані на зростання рівня знання

мов, на доступі громадян України до перегляду фільмів мовами оригіналів, але ви ж розумієте, що суспільство не зрозуміє дотацій будь-яких на квиток на на фільм, скажімо, "Вартові галактики". Я думаю, що "Вартові галактики" чудово себе почувають і без державної підтримки в Україні, бо насправді це ж не фестивалльне кіно, ідеться про будь-яке кіно, а переважна частина англomовного кіно в Україні це блокбастери, голлівудські блокбастери від провідних студій, з багатомільйонними бюджетами і загалом з обігом там в мільярди доларів на рік. І тут, значить, ми підтримуємо фактично Голівуд українськими грошима. Я не кажу, що воно так само і є. Я кажу, що воно так само буде сприйнято. І ми як депутати маємо якраз підстрахувати ці ризики. Ось про що ми кажемо фактично. А так ми знову-таки повністю за будь-які кроки, які дозволять українцям збільшувати, підвищувати рівень знання іноземних мов.

Колеги, я хочу дати висловитися зараз депутатам і будемо переходити до голосування, бо часу ми багато витратили. Тому Микола Леонідович Княжицький, потім Павло Миколайович Сушко і переходимо до голосування за важливий законопроект.

Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Скажу коротко. По-перше, хочу підтримати вас, Микито Руслановичу, і пані Євгенію, ми в другому читанні, якщо буде така необхідність, зможемо до цього повернутися і зможемо це додавати. Це перше.

А друге, справді, дивно виглядає, коли у нас закон вимагає, щоб існувала державна підтримка української мови, українську мову не підтримувати, натомість відразу поставити державну підтримку англійської мови. Ми це не пояснимо ані суспільству, у зв'язку з закупівлями про це говорили, ані у зв'язку загалом з позицією щодо української мови. Давайте спочатку реалізуємо норми Закону про законодавче забезпечення розвитку

української мови і функціонування української мови як державної і зробимо програму підтримки української мови, а потім зможемо повертатися і до підтримки англійської, коли це стосується дуже багатьох напрямків. Тим більше, що підтримка англійської справді потрібна, але в першу чергу потрібна підтримка української.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Павло Миколайович Сушко.

СУШКО П.М. А ми книжки теж будемо англійською мовою випускати і квоту на них (*нерозбірливо*) на продаж книжок робити?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Павле, не підкидай ідеї!

СУШКО П.М. Так я ж і кажу, пані Євгенія підтримує там квотування кінотеатрів, але книжки не підтримує, щоб книжки випускати англійською мовою.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Євгенія (*нерозбірливо*) підтримує звичайно, як і я, наприклад, але, Павло Миколайовичу, ви абсолютно праві. Ви піднімаєте цілий пласт питань, які треба вирішувати взагалі окремо. Збиратися, збирати робочі групи із залученням всіх зацікавлених сторін, ці питання обговорювати. Абсолютно вас підтримую, абсолютно. Вибачте, що перебив.

СУШКО П.М. Дивіться, у нас в кінотеатри ходять люди, основна частина – це постійні глядачі кінотеатрів. От вони полюбили кінотеатри. Хтось дивиться тільки по телевізору, хтось скачує з сайту, хтось на онлайн-платформі дивиться, хтось "піратку" дивиться, так? Кожен щось дивиться і

десь. А от в кінотеатри ходять тільки в основному фанати кінотеатрів. От вони ходять туди, тому що їм зараз так цікаво і вони так для себе полюбили. Потім вже ходять там ситуативно, на кінопрем'єри якісь і так далі. Так ось, ніхто не запитає в тих людей, якими мовами вони хочуть дивитися. Вони ж хочуть дивитися саме так, як вони зараз звикли. Може вони англійською мовою дивляться тільки на Netflix. Тому чому ми змушуємо наших громадян, хочемо змусити щось робити? Мені взагалі дивно дуже, чому саме кінотеатри знову. Не книжки, не щось інше, а саме кінотеатри. Хоча я не підтримую і щодо книжок. Право кожної людини володіти і спілкуватися на рідній державній мові. Все.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Погоджуюся, Павле Миколайовичу. Дякую.

Колеги, для короткої ремарки хочу дати слово все ж таки пані Анні Харківській. Чому? Тому що вона директорка студії дубляжу і звукозапису.

Будь ласка, пані Анно, вам слово. Але, будь ласка, дуже лаконічно. Бо нам вже треба голосувати.

ХАРКІВСЬКА А. Дякую, колеги. Дякую вам за можливість долучитися до даної зустрічі.

Я підтримую думку, що необхідно на даному етапі прибрати із законопроекту всі пункти, в яких йдеться про кінематограф і телебачення.

Я хочу також додати певні проблеми, які не було згадано колегами, які вже мали нагоду висловитись, і певні застереження. Буквально кілька. Це саме піратські сайти, до яких український глядач відразу повернеться, як тільки з кінотеатрів приберуть український дубляж. Це, безумовно, факт. Люди не побіжать одразу вчити англійську мову, вони повернуться на кілька кроків назад і почнуть дивитися контент зрозумілою російською мовою. Також я хочу нагадати всім про сприйняття мистецтва. Музику ми слухаємо,

книжки ми читаємо, а кіно треба дивитись, а не читати субтитри. Це просто спотворить сприймання кінематографу як виду мистецтва спеціально. Це, мені здається, є аномально поганим.

Щодо втрати грошей. Наразі іноземні компанії, про які вже згадували, мейджори, студії інвестують багато коштів в український дубляж, натомість якщо ми почнемо демонструвати фільми англійською мовою, тим самим Україна буде спонсорувати іноземні країни.

І наостанок додаю, що український дубляж існує, його становлення і історія дуже терниста і важка, але наразі це ідеальний продукт, це вже існуючий продукт, який працює злагоджено, який подобається народу. Навіщо його нищити? Якщо потрібно щось вдосконалити, давайте зробимо надбудову: курс англійської мови, будь-яким іншим чином спонукнемо людей вчити англійську мову. Але навіщо руйнувати те, що вже є ідеальним?

Дякую за увагу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Анно.

ФЕДИНА С.Р. Пане Микито, якщо ви бачили чат, там, до речі, цікава пропозиція, щоби українські фільми мали англійські субтитри, відповідно на ці фільми зможуть ходити іноземці.

ПОТУРАЄВ М.Р. А я дивлюсь чат, до речі. Просто не хотів зараз забирати час, колеги. Дійсно там є у нас цікаві ідеї і зокрема ця. Я вважаю, що якщо ми вже взяли за системну підтримку підвищення знання англійської мови, то це ідея абсолютно слухна і доречна.

Я можу сказати, що я іноді сам дивлюсь англомовні стрічки мовою оригіналу, звичайно на стримінгових платформах, з англійськими субтитрами. Думаю, що скористався би такою можливістю при перегляді і українських певних стрічок, якщо, звичайно, англійський переклад навіть з

субтитрами був би хоча б наполовину такий якісний як український переклад цього, за що ми дякуємо пані Анні Харківській і всім її колегам, які займаються дубляжем.

ХАРКІВСЬКА А. Дякую вам.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я пропоную переходити до голосування і пропоную підтримати запропонований проект рішення комітету. І таким чином ми з вами будемо рекомендувати Верховній Раді України розглянути законопроект № 9432 (президентський) з пропозиціями комітету відповідними і відповідно відхилити альтернативний законопроект 9432-1. Але знову-таки наголошую, що ми запрошуємо авторів і в першу чергу Інну Романівну Совсун активно взяти участь до підготовки поправок до другого читання, які стосуються освіти, яка, знову-таки, як ми сьогодні всі з вами побачили під час обговорення, є, можливо, головною, такою стрижневою основою цього закону.

Колеги, хто за те, щоби підтримати проект рішення комітету, прошу голосувати.

Потураєв – за.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Нерозбірливо)* - за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую, колеги, рішення прийнято одноголосно.

Я дякую всім, хто взяв участь в дискусії, дякую за фахову підготовку цього питання. І переконаний, що закон до другого читання стане ще більш потужним і врешті ми будемо рухатися до досягнення поставлених цілей щодо збільшення рівня знання спочатку англійської, а потім, сподіваюсь, і інших мов Євросоюзу в Україні.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, якщо можна, ще секунду.

ПОТУРАЄВ М.Р. Не нехтуючи при цьому знанням рідної мови, на чому слушно наголосив і нагадав Микола Леонідович Княжицький.

Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, ще секунду, будь ласка.

Хочу подякувати вже не як народний депутат, а як батько всім тим, хто організують прекрасний український дубляж, особливо мультфільмів.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Ну я всім...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. "Свинка Пеппа" врятувала кілька років мого життя.

ПОТУРАЄВ М.Р. Взагалі так, взагалі я теж приєднуюсь до слів подяки, бо український дубляж це дійсно, це мистецтво, це не бізнес, це мистецтво. І ми дякуємо всім, хто в цьому задіяний і працює.

Колеги, переходимо до другого. Так, я хочу запитати у секретаріату, ми маємо голосувати окремо за відхилення 9432-1 чи можна подати?

БАБЕНКО В.О. Формально так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, давайте проголосуємо тоді за те, щоб відхилити альтернативний 9432-1. Хто за те, щоб відхилити, прошу голосувати.

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, третє питання порядку денного. Це проект Закону про внесення зміни до статті 10 Закону України "Про музеї та музейну справу" щодо порядку подальшого використання музейних зібрань у разі реорганізації музеїв (реєстраційний номер 9129).

Ми його з вами обговорювали під час першого читання. Поправок у нас там з вами аж 6. Вони враховані, по-моєму, всі або повністю, або редакційно. Так, я просив би зараз, щоб я зараз не копірився би в багатьох документах, мені продублювати рішення. Будь ласка, Юлія Крижановська, можна мені продублювати рішення комітету, щоб я зараз його озвучив? Будь ласка,

оперативно. Щоб я зачитав по поправках. Ну, в принципі, колеги, можемо проголосувати просто рішення комітету. А, бачу. Дякую.

Колеги, значить, у нас поправка 1 врахована, поправка 2 врахована, поправка 3 врахована частково, поправка 4 врахована. Але у нас їх 4, у нас їх навіть не 6. Колеги, отже, хто за те, щоб рекомендувати Верховній Раді України прийняти в цілому законопроект номер 9129 в другому читанні і в цілому з урахуванням поправок, які підтримав комітет? Хто за це рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОЖКОВ О.В. Божков - за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ФЕДИНА С.Ф. Федина – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, хто проти? Хто утримався?

Дякую. Рішення прийнято.

Переходимо до четвертого питання порядку денного, це проект Закону про внесення зміни до частини першої статті 7 Сімейного кодексу України

щодо удосконалення законодавчої процедури (реєстраційний номер 9155) авторства народного депутата Ігоря Фріса.

Пан Ігор має бути в нас серед запрошених. Якщо пана Ігоря немає, то я, можливо, надам слово голові профільного підкомітету пані Тетяні Василівні Скрипці. Не бачу я пана Ігоря. Тому, пані Тетяно, вам слово.

СКРИПКА Т.В. Ну це такий короткий законопроект. В принципі, ми на підкомітеті вже його обговорювали. Суть законопроекту полягає в тому, що удосконалення процедури внесення змін до Сімейного кодексу, зокрема, що передбачити, що зміни до Сімейного кодексу України можуть вноситися виключно Законом про внесення змін до Сімейного кодексу. Члени підкомітету підтримали цей законопроект за основу і в цілому. Оскільки інколи законопроекти, якими вносяться зміни там в будь-які закони, то вони носять в собі також норми про внесення змін і до нашого Сімейного кодексу, а якщо наш комітет не є головним з опрацювання таких законопроектів, то ми, знаєте, вимушені подавати свої пропозиції до другого читання, щоб все ж таки виправити помилки в тих проектах законів.

То хочу також наголосити на тому, що в Цивільний кодекс вже таким чином були внесені зміни і цей закон було прийнято та вже підписано Президентом. Тому є пропозиція підтримати законопроект за основу і в цілому.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

Колеги, чи є заперечення проти того, щоб прийняти це за основу і в цілому?

Володимире Михайловичу, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я процитую висновок ГНЕУ, що законопроект ускладнюватиме законодавчу процедуру і може призвести до виникнення

неузгодженості між законами. Назагал, мені здається, дуже дивна якась ця процедура, яка у нас зараз запроваджується, хибна практика внесення змін до інших кодексів окремими законами, тому що це призводить до необхідності розділяти цілісні законопроекти на два або навіть на три окремих проекти, в яких різні профільні комітети створюють розбіжності. Тому я не готовий буду підтримати, власне, законопроект і вважаю взагалі таку практику такою, що ускладнює як законотворення, так і використання потім закону.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, будь ласка, вам слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я зазвичай завжди пані Тетяну підтримую в усьому, але тут підтримаю колегу В'ятровича, тому що дійсно ми не зможемо прийняти ніякий закон, нам треба буде все одно в інший комітет направляти всі інші закони, які цього стосуються, і множити, в принципі, законотворчу роботу і законодавчу, яка великої користі особливої приносити не буде. Мені так здається. Тому я тут з Володимиром солідарний.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Павло Миколайович Сушко.

СУШКО П.М. А можна Ігорю Павловичу Фрісу, а потім я?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, обов'язково. О, Ігорю Павловичу, раді тебе бачити. Будь ласка, Ігор Павлович Фріс. Ігорю, мікрофон.

ФРІС І.П. Перепрошую. Вітаю, колеги. Дуже дивно чути від колег твердження щодо множинності законів, особливо після того, як вони, мені здається, файно дуже всі підтримали законопроект про внесення змін до Кримінального кодексу України, де запроваджена подібна процедура, де

запроваджена подібна процедура в Митний і Податковий кодекс, де запроваджена подібна процедура в Закон про судоустрій та статус суддів, де останнім часом вже (за останні два місяці) подані такі правки до статті (*нерозбірливо*) частини другої Цивільного кодексу України, які так само одноголосно були підтримані Верховною Радою, набрали статусу закону, підписані Президентом і в повній мірі працюють і вже колеги подають окремі законопроекти, пов'язані безпосередньо з запровадженням подібної системи.

В чому от суть полягає і чому вона потрібна, Тетяна вже чітко розказала. Але я вам просто зауважу на один ключовий момент. Головне науково-експертне управління Верховної Ради написало ті ж самі зауваження і до Цивільного кодексу. Але потім Головне юридичне управління Верховної Ради абсолютно схвально віднеслося до його позиції, враховуючи те, що норми, які регулюються цивільним законодавством, Цивільним кодексом, сімейним законодавством, земельним законодавством, в принципі, яка ідея є загальна у законотворців нашого скликання – це привести всі кодекси до подібної процедури, щоб зміни до кодексів України вносилися виключно законами про внесення змін до кодексів України. І ця сьогоднішня стадія змін до Сімейного кодексу України саме на це і направлена.

Чому це важливо? Як пані Тетяна вже чітко озвучила, ключова позиція є в тому, що економічний комітет, розглядаючи питання інших незрозумілих для них нормативно-правових актів, вносить зміни або законодавець вносить зміни до Сімейного кодексу, враховуючи питання спільної сумісної власності подружжя. І жодним чином фахові члени Комітету з питань гуманітарної політики, фахові члени Комітету з питань правової політики, які є фахівцями у відповідній галузевій сфері, навіть не знають про те, що відповідні норми виникають і впроваджуються в законодавство. І нам потім в авральному режимі настає необхідним виправляти, можливо, не хочу казати помилки колег, а певні неузгодженості, які спричиняють вказані норми закону.

Тому саме ключовим в прийнятті з запропонованих пропозицій є те, щоби ключові норми, які регулюють особливі і найважливіші суспільні відносини в державі, врегульовувалися виключно законами про внесення змін до таких нормативно-правових актів. Ближчим часом, мені здається, така практика буде впроваджена до більшості кодексів. На сьогоднішній день Головне науково-експертне управління розглядає технічну можливість внесення відповідної процедури під час реєстрації відповідних законопроектів.

І давайте не забувати, що у нас до другого читання вже розглядається законопроект під номером 9153, який є предметом розгляду регламентного комітету Верховної Ради, де включені подібні позиції, схвально підтримані Головою Верховної Ради України, Головним науково-експертним управлінням Верховної Ради, Головним юридичним, Консультативною службою Верховної Ради, щоби по 116 статті. як це дуже часто буває, коли комітет в першому читанні приймає 116-у з урахуванням її вимог, прийнятим до другого читання, подібні норми влазять до другого читання. І ви колеги, і я в тому числі не бачите цих норм, ми бачимо їх тільки в залі і починаємо знову ж таки в новому авральному режимі намагатися або їх вилучити або їх привести до відповідності. А подекуди сама норма, яка подається по 116-й, нормальна, якщо її врахувати редакційно, і ми би могли це зробити безпосередньо з вами, якщо б цей законопроект розглядався профільним комітетом.

Тому я прошу не зволікати, а саме підтримати вказані правки і норми. Вона дуже коротка, ця норма. Її пропонується викласти і прийняти за основу і в цілому. І я впевнений, що це буде тільки на благо як законотворчій роботі, так і для наших громадян, які не будуть стикатися з тими проблемами, коли вносяться відповідні зміни до законодавства, не оцінюючи їх фаховими профільними спеціалістами. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Ігорю. Хочу зазначити, колеги, що я є послідовним прихильником кодифікації українського законодавства. Ця ініціатива законодавча повністю вкладається в філософію кодифікації законодавства України. Тому особисто я підтримую навіть не з точки зору потреб Сімейного кодексу, а з точки зору самого підходу до кодифікації.

Ірина Мирославівна піднімала руку, я бачив. Ірино Мирославівно, вам є що додати?

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Так. Я якраз хотіла про це і сказати, що я теж підтримую ідею кодифікації, тому що це база, це основа, і, власне, та практика якихось точкових внесень норм, змін, вона, на жаль, не сприяє законотворчій роботі і, власне, стимулює безсистемність або несистемність. Тому я буду підтримувати цей законопроект і в комітеті, і в залі і думаю, що наші колеги, нашої депутатської групи, теж його підтримають.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Мирославівно.

Я бачу, що Дар'я Герасимчук, наскільки я бачу, підняла руку, представник Уповноваженого.

СУШКО П.М. Микито Руслановичу, ще я хотів сказати.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, так-так, Павле Миколайовичу. Я просто в порядку піднятих рук. Я просто не бачу по титру. А, це Ірина Сусллова.

СУСЛОВА І.М. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, пані Ірино, просто маленька картинка. Вибачте, що я не побачив, хто підняв руку.

СУСЛОВА І.М. Нічого, все нормально.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка. Колеги, пані Ірина Суслowa – представниця Уповноваженого з прав дитини секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України. Будь ласка.

СУСЛОВА І.М. Шановний головуєчий, шановні народні депутати, хочу зазначити, що Уповноважений Верховної Ради України підтримує даний текст законопроекту. Його розглядали на підкомітеті. Аналогічно підкомітет висловив схвальне рішення. І додатково хочу погодитися з усіма аргументами, які щойно були зазначені шановним народним депутатом паном Ігорем Фрісом. Тому просимо і комітет підтримати в разі можливості.

Дякуємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Миколаївно.

Павло Миколайович Сушко, потім Микола Леонідович Княжицький, і я думаю, що будемо потім голосувати. Павле Миколайовичу, будь ласка.

СУШКО П.М. Дякую, Микито Руслановичу. Хотів би пана Володимира і пана Миколу попросити прислухатися, тому що кодекси – це сукупність законів в певній галузі права, так? І особливо в такій важливій галузі, як сімейне право, де стосується предметів нашого відання – це сім'ї та дітей саме. І ми постійно стикаємося з тим, що будь-де може бути закладена міна в будь-якому законі, здавалось би, не про сім'ю і не про дітей. Тому це саме дуже важливо, щоб був окремий закон, який би вносив Сімейний кодекс, увага була б зовсім інша приділена цьому закону. Зараз подивитесь, буде наступний закон, будемо розглядати, там є якраз приклад, коли деякі норми, вони просто повертають реформи назад децентралізації і так далі. От я

просто прошу вас підтримати, це дійсно гарна ідея, кодифікація, тим більше, що стосується сімейної галузі.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, от ми маємо такий казус – ми прийняли в нашому комітеті Закон про заборону пропаганди російського режиму, ну скорочено його називаю, закон ми прийняли, але в кодекс зміни досі не внесені. І таким чином є ще ціла низка інших законів, які ми прийняли по суті, але в кодексі зміни не внесені. В Кримінальний кодекс. Це жодним чином ніяк не пов'язано.

Я теж насправді підтримую кодифікацію, я не проти неї, але кодифікація має бути системною, тобто якщо подавався пакет законів, де вносяться зміни до всіх кодексів, очевидно, ми могли б за це голосувати і серйозно обговорювати, бо зараз ми окремо вносимо до Сімейного кодексу. Є деякі закони, про які я вже сказав, де так само це регламентується і лишається ціла інша низка кодексів, де це жодним чином не регламентується. І таким чином у нас негармонійне законодавство. Тобто якщо б я подавав такі зміни, то ці зміни мали б стосуватись всіх кодексів, а не лише одного. А ускладнення, які з цим пов'язані, я вам зараз навів. Наші закони нашого комітету не виконуються, бо блокуються на рівні інших комітетів, тому що люди там в цьому не розуміються, а ми фахово в цьому розуміємось. Тоді зміни до кодексів, коли приймається законодавство на рівні розписування і визначення головного комітету, мали би приймати принаймні ті комітети, які відповідають за зміст тих чи інших змін, тому що інакше ми будемо, всі будуть приймати закони, а все одно все буде в одному профільному комітеті стояти і люди, які не розуміють предмет застосування

цього законодавства, будуть в той чи інший спосіб це блокувати, як це зараз і відбувається.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я, до речі, хочу, колеги, підтримати Миколу Леонідовича і сказати, що не лише з цим законодавством, про яке згадав Микола Леонідович, є проблеми. У нас напрацьовані разом з громадськістю, до речі, зміни до Кримінального кодексу і, якщо не помиляюсь, до Кримінального процесуального кодексу, які треба прийняти в зв'язку з тим, що ми з вами прийняли Закон про медіа, і вони теж, на жаль, не рухаються. Але при цьому, Миколо Леонідовичу, я вважаю, що це питання те, що ми готові як комітет. Ми ж всі розуміємо, так? Ми готові як комітет завжди своєчасно і фахово виконати нашу роботу.

Я не буду зараз висловлювати претензії до інших комітетів, хоча вони у мене звичайно є. Але, тим не менше, навіть стикаючись з цими проблемами, абсолютно згоден з тобою, що вони гострі є, так, про які ти кажеш. Я при цьому не хотів би змінювати свого принципового підходу до того, що все ж таки процеси кодифікації мають продовжуватись.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, процес кодифікації. Ми могли би спокійно це обговорити, зробити єдину систему кодифікації. Визначити, що якщо вносяться зміни профільним комітетом, то правовий комітет це не гальмує, якщо це не суперечить законодавству, а пропускає, а не тримає без розгляду невідомо скільки. І тоді звичайно цю кодифікацію цілісно провести. Я двома руками за. Просто механізм, який у нас запроваджується, блокує законодавство, кодифікацію не завершує і фактично є незавершеним. Я лише через це висловлював свої заперечення, а не проти кодифікації як такої.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я чудово тебе розумію. І ти ж бачиш, що я підтримую твою точку зору.

Єдине, що така склалася практика, що ми фактично точково (і я згоден, що це помилковий підхід), що ми точково приймаємо такі зміни, які не дозволяють змінювати кодекси окрім як окремими законами. Оце хибний підхід! Я повністю погоджуюсь.

Давайте, колеги, Ігор Фріс і потім голосуємо.

ФРІС І.П. Так. Я єдине коротко просто розкажу, що буквально на попередньому засіданні Верховної Ради ми з вами всі одногolosно проголосували по такій схемі зміну до Цивільного кодексу і зміну до іншого нормативно-правового акту Закону України "Про нотаріат", в тому числі і інших нормативно-правових актів, пов'язаних з місцем відкриттям спадщини. І це було подано безпосередньо вже по новій конструкції, шляхом подачі двох окремих документів і вказані нормативно-правові акти синхронно були включені в розгляд порядку денного, були предметом розгляду Верховної Ради і жодних заперечень воно дійсно не викликало.

В частині кодифікації інших кодексів щодо застосування такої ж самої процедури внесення змін, Миколо Леонідовичу, карти в руки, вибачте за слово, але можна взяти і спільно підготувати такий законопроект, готовий з вами бути співавтором внесення змін у відповідні кодекси.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я пропоную переходити до голосування. Всі думки висловлені. У нас дійсно там наступний закон потребує теж обговорення. Тому, колеги, я прошу підтримати пропозицію голови профільного підкомітету Тетяни Василівни Скрипки щодо підтримки законопроекту № 9155, оскільки ми розійшлись, то я, в принципі, тоді ставлю пропозицію Тетяни Василівни на голосування за основу і в цілому, оскільки

вочевидь Микола Леонідович і Володимир Михайлович не будуть підтримувати, або якщо, колеги, компроміс може бути в тому, що зараз ми його тільки за основу підтримаємо.

КРАВЧУК Є.М. Давайте за основу і в цілому. Там один рядок.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми утримаємось. Так що я думаю, що...

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре, добре.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви бачите, колега Фріс навів дуже правильний приклад, що його зміни до Закону про нотаріат, за який ми всі голосували, винесли одразу два закони. Це був позитивний приклад. А закони нашого комітету правовий комітет не розглядає і не виносить і вони виносяться по одному, хоча процедура та сама існує, і таким чином ми і тут будемо блокувати далі законодавство.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Може не правовий, а правоохоронний.

ПОТУРАЄВ М.Р. Правоохоронний.

КРАВЧУК Є.М. Це правоохоронний. В Кримінальний кодекс, це правоохоронний.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, тим не менше, знову-таки, я прошу звернути, звернути увагу на ремарки Миколи Княжицького і мої, тому що в нас дійсно є з цим проблеми, дійсно. І давайте може, використовуючи там особисті якість зв'язки з депутатами, які у відповідному комітеті знаходяться, все ж

таки якось зрушимо з місця ті необхідні зміни, які напрацьовані і вже є, і дійсно, не рухаються з місця.

Отже, колеги, я ставлю пропозицію Тетяни Василівни Скрипки на голосування. Хто за те, щоб підтримати пропозицію голови профільного підкомітету щодо рекомендації прийняти закон 9155 за основу і в цілому, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто утримався? Ну відповідно Микола Леонідович.

ФЕДИНА С.Р. Федина.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович і Софія Романівна.

Колеги, хто проти?

Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо покращення керованості та адміністрування соціальної підтримки сімей та демографічної політики (реєстраційний номер 9318) авторства народного депутата Вадима Струневича та інших народних депутатів, але, колеги, поки що ми не перейшли до розгляду, я хотів би поінформувати, що підкомітет на чолі...

ФРІС І.П. Микито Руслановичу, велике вам спасибі, гарного вам дня, гарної роботи.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ігорю, дякую. Дякую, що взяв участь. Дякую. До побачення.

ФРІС І.П. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підкомітет під головуванням нашого колеги і товариша Дмитра Нальотова майже завершив розгляд законопроекту великого про туризм, він важливий. Дмитре, ти можеш зараз оголосити, може, не всі просто читали, я думаю, що всім буде цікаво вже на фінальному етапі долучитися, послухати, бо, наскільки я розумію, Дмитро вже готовий буде найближчим часом завершувати розгляд в підкомітеті і виносити на розгляд комітету законопроект про туризм.

Дмитро.

НАЛЬОТОВ Д.О. Колеги, добрий день. 25 липня о 14-й ми плануємо підкомітет проводити фінальний по Закону про туризм. Наче, вже узгодили всі поправки з ДАРТ, з міністерством, з депутатами. Пропонується вже фінальний текст і будемо розглядати цей закон на комітеті. Всіх запрошуюю, у кого є бажання, посилення було відправлено всім членам підкомітету, всім депутатам, які надавали поправки до закону, і всім дотичним структурам. Так що запрошуємо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я був би вдячний, пане Дмитре, отримати фінальну таблицю, тому що у нас кінцевої таблиці немає. Якщо можна було б, був би дуже вдячний.

НАЛЬОТОВ Д.О. Добре, скинемо.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Краще в чат комітету, бо у нас є різні чати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, в чат комітету одразу. Це я, колеги, вас відволік, бо не у всіх є можливість, я знаю, що у Євгенії Михайлівни там починається робоча програма, то вона від'єднається, а це була важлива пропозиція щодо того, щоб долучитися і допомогти вже Дмитру завершити роботу і вийти на комітет.

Отже, колеги, повертаємося до 9318. Хочу, колеги, зазначити, що тут є, значить, насправді різні думки серед членів профільного підкомітету. Тому я дуже закликаю всіх уважно послухати аргументи Тетяни Василівни Скрипки і Павла Миколайовича Сушка, послухати міністерку соціальної політики пані Оксану Жолнович, вона на зв'язку з нами. Дякую, пані Оксано, що знайшли час, тому що нам треба буде визначитись.

І я з вашого дозволу почав би з того, що надав би слово пані Тетяні Скрипці, потім Павлу Миколайовичу Сушку, потім пані Оксані Жолнович і

далі зможемо або обмінятися додатково думками, або вже там переходити до голосування.

Тетяно Василівно, вам слово, будь ласка.

СКРИПКА Т.В. Дякую. На комітет по-перше, був запрошений автор даного законопроекту – Вадим Олегович Струневич. Якщо він є, йому слово дати, якщо немає, то я тоді представлю коротко законопроект.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я просто наразі не бачу Вадима, не бачу його піднятої руки. А ні, є. Є Вадим. Вибач, друже.

СТРУНЕВИЧ В.О. Добрий день!

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, головний автор законопроекту – пан Вадим Струневич. Будь ласка, пане Вадиме, вам слово. Тоді трохи змінюємо: у нас буде пан Вадим, потім Тетяна.

СТРУНЕВИЧ В.О. Я коротко.

ПОТУРАЄВ М.Р. А потім Павло і потім шановна пані міністерка.

СТРУНЕВИЧ В.О. Я коротко розповім. Основна задача законопроекту полягає в тому, щоби зменшити навантаження на соціальний захист, на регіональний і передати функцію нарахування та виплати до Пенсійного фонду.

Наступним рішенням ми піднімаємо питання, за рахунок якого бюджету ми зробимо ці виплати. У нас є незгодженість, ми зараз фактично ці виплати робимо з бюджету державного, але в Сімейному кодексі зазначено, що ці виплати мають робитися за рахунок місцевого бюджету.

На підкомітеті було декілька таких питань до законопроекту щодо збільшення повноважень районів. Я думаю, що це не принципова історія, ми можемо від цього навіть відмовитися. Бо я ще раз хочу звернути увагу, що основа ціль закону це просто виплати перенести з управлінь соцзахисту на Пенсійний фонд, чим зменшити на них навантаження і дати їм можливість більше займатися саме профільною діяльністю.

Усі інші історії, які є там конфліктними, я думаю, що ми можемо прибрати навіть до другого читання. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Вадиме.

Отже, голова профільного підкомітету Тетяна Василівна, вам слово, будь ласка.

СКРИПКА Т.В. Так, дякую, Микито Руслановичу.

Дійсно, як зазначив пан Вадим, і сама суть цього законопроекту полягає в тому, що буде здійснена поетапна передача функцій із призначенням саме допомог сім'ям з дітьми від органів праці соціального захисту до Пенсійного фонду.

Хочу поінформувати колег, що ми два рази засідали на підкомітеті із залученням всіх дотичних представників органів державної влади і, скажімо так, логіку цієї передачі цих функцій ми звісно всі одногolosно профільно підтримуємо. Тому що дійсно у нас Пенсійний фонд наразі сьогодні є такою менеджерською організацією, яка може на себе взяти цю функцію, і вони також говорили про те, що готові до такого навантаження додаткового.

Зокрема, в нас виникла така дуже велика дискусія з приводу того, що вносяться зміни до Сімейного кодексу, як вже зазначив пан Вадим, про те, що положення про те, що оплата послуг саме патронатного вихователя і виплата соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів. Це те, що

зараз прописано в Сімейному кодексі. І цю норму даним законопроектом пропонується прибрати. Проте, скажімо так, є сьогодні Закон України 1794, і в "Прикінцевих положеннях" Закону України про внесення змін до Бюджетного кодексу України зазначено, що норма про те, що ця виплата буде здійснена з місцевого бюджету, буде вступати в дію з 1 січня 2027 року. Ці видатки мають здійснюватися з місцевих бюджетів. Наразі ці видатки здійснюються з коштів державного бюджету. І зокрема, на думку членів підкомітету, якщо сьогодні прибрати з Сімейного кодексу цю норму, то це не вирішить питання, що з 2027 року ця виплата залишиться в державному бюджеті. Тому, на думку членів нашого профільного підкомітету, ми прийшли до висновку, що недоцільно вносити зміни в Сімейний кодекс. А якщо вже є пропозиція зробити цю виплату і залишити її в державному бюджеті, то тут відповідно потрібно подавати окремий законопроект про внесення змін до Закону України 1794, де передбачити в Бюджетному кодексі саме цю виплату. Тому питання того, що ми сьогодні в Сімейному кодексі приберемо цю норму, вона не вирішить ніяким чином це питання. Тому члени підкомітету і запрошені прийшли, скажімо так, до такого висновку. Єдине, що, я не знаю, Оксана Іванівна, можливо, має іншу думку.

І також дякую, Вадиме Олеговичу, що ви сказали, що ви погоджуєтесь з тим, що зміни в Закон України про місцеві державні адміністрації, там, де функції, переносимо на державні адміністрації саме функції, наприклад, виявляти сім'ї в складних життєвих обставинах. То ці функції повинні виконувати (і зараз вони виконують) органи місцевого самоврядування. Ми знаємо, що зараз на рівні РДА абсолютно немає людей, які б змогли цю функцію робити, та і взагалі це виглядає дивно. Тому єдине таке в нас питання, те, що саме виплата по патронатних вихователях, ну якщо про місцеві державні адміністрації ми вже узгодили, про те, що все ж таки це недоцільно робити, то, в принципі, пропонували би прийняти законопроект за основу із виключенням з його тексту пункту першого розділу першого

законопроекту, там де зміни до Сімейного кодексу, пункт третій розділу першого законопроекту, там де зміни про охорону дитинства, і пункт четвертий розділу першого законопроекту, це там де зміни до Закону про місцеві державні адміністрації. Зрештою можемо брати його за основу і в такій редакції, якщо ми проголосуємо, доопрацювати його до другого читання і логіку, і природу цього законопроекту ми не втратимо.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

Павло Миколайович Сушко, будь ласка.

СУШКО П.М. Дякую, Микито Руслановичу.

Шановні колеги, дуже хочу, щоб ви уважно послухали, що всі ці проблеми в дитячій сфері, які є в країні, вони продовжуються внаслідок блокування нашого закону, який ми з вами прийняли, 7087. І все те, що пропонують нам зараз автори законопроекту, це просто, знаєте, агонія така, щоб якось хоч виправити ситуацію, аби тільки не вступав в силу наш закон, який ми з вами прийняли. Ну вже просто нонсенс. Дивіться, законопроект нашого колеги, дійсно, так, але ініціативи всі ці точно міністерства, але якщо б ми голосували і приймали би всі рішення чисто по дружбі, то ми б жили в іншій країні. Для кожного з вас є якісь принципові речі в житті. Для мене це захист дітей. Оце принципово. Я просто хочу сказати, якщо закон лише про виплати, то його і потрібно писати лише про виплати, а не лізти в Сімейний кодекс і так далі, в інші сфери.

Дивіться, що пропонувалось нам. В нас децентралізація, в нас все, всі повноваження передані в громади. В громадах мають бути створені служби в справах дітей, громада має виявляти дітей, громада має робити все те, щоб довести дитину до статусу, щоб потім дитина стала державною, а потім держава вже надавала допомогу цій дитині і грошову, і підтримку. І дитина

мала б мати право усиновленою. Колись Мінсоц забув передати повноваження про створення прийомних сімей на сільські та селищні громади. Цим законом ми мали би виправити, тим законом, який ми прийняли, 7087.

Сьогодні райони, які стали великими районами, які просто стали районами префектурного типу, без бюджетів, без штатної чисельності достатньої, вони взагалі мають тільки контролювати. Вони досі сьогодні займаються створенням на такій великій відстані. І що сьогодні пропонує Мінсоц? Повернути їм назад повноваження, бо ними краще управляти. Нехай там ці три людини працюють, але ж це державна вертикаль, ми будемо давати їм вказівки і нехай вони роблять там, вони мають це робити. Тобто 200 кілометрів діаметр району і три людини ці будуть їхати захищати дітей. Це ненормально.

Далі. Незрозуміло навіщо створювати неприбуткову бюджетну установу для збору інформації щодо демографічного стану. Ну це функція Мінсоцу – збір даних для формування політики. Мені здається, що Мінсоц робить зараз все, щоб позбутися взагалі будь-якої відповідальності, перекинути всю відповідальність на когось іншого і тільки займатися справами, які їх цікавлять. Бо це зрозуміло вже по поправках, які подаються в закон, які ми теж будемо з вами розглядати, розглядали вже на комітеті Закон про захист дітей, що постраждали від війни, туди накидали знову правок таких, щоб тільки віддати відповідальність з себе.

Далі. Щодо фінансування патронату з держбюджету. По статті 52 Конституції держава утримує дітей зі статусом, зі статусом. Чому держава зараз фінансує патронатні родини? Тому що це як перехідний період, держава взяла на себе зобов'язання, щоб громадам давати субвенцію. Сьогодні час ще є. Але якщо цього недостатньо, треба ще раз продовжити цю субвенцію. Навіщо це змінювати в Сімейному кодексі? Давайте тоді нехай держава фінансує всіх дітей, абсолютно всіх, без винятку. Чому саме

патронатні сім'ї мають фінансуватися з держави? Тому це не зрозуміло. І взагалі, чому лізти в Сімейний кодекс, коли будь-який студент першого курсу скаже, якщо прочитає, що там написано, хто має фінансувати, скільки має фінансувати. В Сімейному кодексі буде прописаний порядок фінансування. Ну це не для цього Сімейний кодекс створений.

І Сімейний кодекс не заважає зміні порядку призначення держдопомог. Тому пропозиції щодо включення цих норм, яких в ньому і не повинно бути, недоцільні.

Тому, шановні колеги, я пропоную просто. Дивіться, ну раз ми на міну вже наступили, ми з вами прийняли закон два рази, два рази конституційною більшістю прийнятий Закон 7087, без вступу в дію якого просто неможливо упорядкувати те, що зараз є. Сьогодні він не вступив в силу і не вступив тому, що його Мінсоц блокує. Яким чином це відбувається, я не буду зараз розповідати, пояснювати, але Мінсоц не може сьогодні визнати провал в сфері захисту дітей. І кожного дня ситуація тільки погіршується. Ще раз кажу, замість того, щоб сказати вищому керівництву, що цей закон потрібен, вони кажуть, що він не потрібен, і роблять інші якісь закони, які мають щось виправити там. Без цього нашого закону 7087 нічого не буде виправлено зовсім.

І ще раз просто підкреслюю по цьому закону: цей закон, якщо про виплати, то треба голосувати і приймати його за виплати. Якщо ми зараз будемо підтримувати те, що вони написали там, це ми суспільству скажемо: так, ми погоджуємося з тим усім, що тут прописано.

Тому я пропоную поставити мою пропозицію на голосування – повернути авторам на доопрацювання.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу. Отже, бачите, колеги, у нас дві пропозиції, таке рідко буває, з профільного підкомітету, але, тим не

менше, я тому і просив всіх уважно послухати аргументацію як Тетяни Василівни, так і Павла Миколайовича.

Але, тим не менше, я також дуже прошу уважно послухати аргументацію пані міністерки – пані Оксани Жолнович.

Оксано Іванівно, будь ласка, вам слово.

СКРИПКА Т.В. Микито Руслановичу, я прошу вибачити! Оксано Іванівно, я просто одну ремарочку. Я просто ту пропозицію, яку я ставила за основу, і ті пункти розділів тих законів, ну, скажімо, в тій редакції прибрати, наприклад, якщо ми його приймемо за основу і ті пункти ми виключимо до другого читання сьогодні, то ті всі зауваження, які тільки що озвучив Павло Миколайович, вони автоматично не будуть в тексті цього законопроекту.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, це зрозуміло, Тетяно Василівно, це зрозуміло.

СКРИПКА Т.В. Залишиться (*нерозбірливо*) Пенсійний фонд.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так-так, це ж зрозуміло. Це ж те саме, що ми зробили сьогодні по першому питанню.

СКРИПКА Т.В. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. І ви ж докладно все обґрунтували. Я просто хотів, щоб усі колеги послухали аргументи щодо того, щоб прийняти його за основу відповідно до рішення комітету з вилученням тих речей, про які ви казали, так і за те, щоб відправити його на доопрацювання.

Оксано Іванівно Жолнович, будь ласка, вам слово. Раді ще раз вас бачити.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Добрий день. Дякую за запрошення. Рада долучитися до роботи комітету. Міністерство соціальної підтримки підтримує даний законопроект з огляду на наступне. Воно, якщо хтось чув, бачив, слухав вчорашній наш цифровий форум, якраз і лягає в основу нашої цифровізації абсолютно всіх видатків, що здійснюються дуже складним механізмом. Я зараз поясню, яким і чому для нас це надзвичайно важливо.

Сьогодні щоб отримати будь-яку допомогу людина мусить подати заяву в управління соціального захисту. Ми розуміємо, що це черги, це складно, це потрібно паперово туди прийти. І це робота для тих людей, що є в управлінні соцзахисту, тому що вони всі ті статуси збирають докупи, ухвалюють рішення про призначення чи не призначення. Хоча не призначити не можуть, бо зазвичай є формальні підстави. А щоб перевірити ці формальні підстави, змушені ще взяти додатково копії всіх підтверджуючих документів, що навантажує людей. Потім формують виплатний реєстр, передають його з районних адміністрацій на обласні, з обласних на міністерство. В міністерстві це все зводиться в один реєстр, де підписується нашими заступниками. Передається на Казначейство. Казначейство розділяє гроші, виділяє єдину суму і розділяє на область. Області на соцзахисти, і соцзахисти вже на рахунки людям. Уявіть собі, яка довга процедура і як багато людей бере в тому участь, щоби просто виплатити людині допомогу, родині, на яку вона має безумовне право.

Ми вже відтестили частину допомог, такі як допомоги внутрішньо переміщеним особам і зараз субсидії як пряму виплату. Коли людина через цифрові сервіси абсолютно всі: Дію, ЦНАП, портал пенсійного кабінету чи навіть особисту заяву, якщо для неї так зручно, але тільки заяву, подає звернення про призначення їй допомоги.

На рівні Пенсійного фонду ми маємо практично всю інформацію про родину та дитину, тому що ми створюємо єдину інформаційну систему, де

вже реалізовано величезну кількість обмінів, самі підтягуємо там документи: паспорти і всякі інші речі, які потрібні для верифікації такого статусу. Визначаємо за нею право на отримання цієї допомоги і зразу через Пенсійний фонд зараховуємо необхідну суму на картку людини. Спрощуємо набагато більше процесів, не потребуємо такої великої кількості ручної роботи, пришвидшуємо цю виплату в часі в рази. І це наша політика, яка просто поетапно реалізується, тому що зрозуміло, що розробити такі цифрові прямі системи оплат зразу важко.

Ми реалізували це для екстрених категорій ВПО, субсидій і так далі, і тепер другим блоком готові це робити для найважливішої категорії родин – це родини з дітьми. Тому в цьому законопроекті згруповано допомоги для всіх типів і видів родин, в загальному. І оскільки патронатна родина це сімейна форма виховання і вона є однією з форм виховання. Тобто тут же в нас є і виплата державної допомоги для опіки та піклування, тобто якщо дитина потрапляє під опіку, вона також здійснюється з державного бюджету. Тут же в нас є і виплата допомоги для прийомних родин, тобто коли вона вже передана на довший проміжок часу в прийомну родину, це також є виплата з державного бюджету. Тут же в нас є передбачені виплати для дитячих будинків сімейного типу. Тільки єдине, в чому ситуація, що виплати патронатним родинам зазначені в Сімейному кодексі України і тому, щоб об'єднати єдиний алгоритм цих всіх виплат, запропоновано внести зміни в Сімейний кодекс України.

Так, абсолютно правильно сказала пані Скрипка про те, що в Бюджетному кодексі з 2027 року забезпечується право оплачувати патронатні родини, окрім з державного бюджету, ще й з місцевого бюджету. Але хочу звернути вашу увагу, що цими змінами жодним чином не забирається право фінансувати ці виплати з державного бюджету, тому що стаття 87 Бюджетного кодексу, в якій передбачена можливість фінансувати

ці виплати з бюджету державного, залишається і просто доповнюються ще дві статті: 90 і 89 можливістю оплачувати такі видатки із місцевого бюджету.

Зараз для нас важливо розвивати патронатні родини, тому що це задача в тому числі Президента України, який говорив про те, що всіх дітей, яких ми повертаємо, ми маємо зразу розміщати в родині, і це в тому числі іде на виконання тієї стратегії, з якою ми зараз працюємо, про повернення наших дітей, викрадених з Російської Федерації. Ми ніяким чином не можемо їх повертати в інституції, бо це є основа, скажемо так, нашого там торгу чи спору між Російською Федерацією та Україною, бо вони говорять, що вони вже провели в себе деінституціалізацію і ці діти розміщені в родині, а коли ми їх вилучаємо і не знаємо, де їхні родичі, повертаємо їх в інституції. І це величезна проблема сьогодні для нас, яка може поставити хрест на всій нашій політиці звинувачень щодо Путіна. Тому для нас дуже важливо мати всі типи родин, в тому числі патронатну родину як родину тимчасового перебування дитини для з'ясування всіх обставин, чи є в неї рідні для опіки і піклування, чи є в неї батьки, можливо, в полоні або десь вони ще, їх треба знайти, і до визначення також статусу цій дитині, якщо її потрібно передати на усиновлення чи в прийомну родину. Чому для нас важливо поки що фінансувати це з державного бюджету? Бо сьогодні патронатна родина отримує кошти, вона їх і отримує з державного бюджету тільки тоді, коли там є дитина. Але це ж постійна робота, тобто родина має бути в стані очікування: мені вночі привезуть дитину, зранку привезуть дитину, а я іду на роботу. Що мені робити: звільнитися на той час, брати відгули? І так далі.

Відповідно ми переформатовуємо механізм утримання таких родин, забезпечуючи їм кошти так само і як в режимі очікування. Тому для нас важливо просто прибрати формат, звідки ці гроші фінансуються.

Пропонуємо визначити в загальному, що порядок визначення та виплати допомоги здійснюється над патронатною дитиною в порядку та розмірі, визначеному Кабінетом Міністрів. І в подальшому, можливо, ми

визначимось з 2027 року. Можливо це буде співфінансування, наприклад, режим очікування буде орган місцевого самоврядування фінансувати, коли вже туди дитина потрапляє – ми і так сплачуємо за неї прожитковий мінімум – держава фінансувати. Чи залишимо все за державою. Скоріш за все, не передамо все на місцеві самоврядування, тому що для нас важливо утримувати ці форми і всі вони станом на сьогодні фінансуються єдиним принципом з державного бюджету.

Тож я би дуже просила підтримати в першому читанні це положення, а далі технічно, якщо нам потрібно вдосконалити якісь регулювання чи юридично їх більш чітко виписати, я думаю, ми точно зможемо це доопрацювати між першим і другим читанням.

І ще одна норма, про яку також озвучили, що її треба виключити, але не проговорювали, це зміни до Закону України про охорону дитинства. І тут для нас дуже важлива наступна складова. Ми всі розуміємо, що в нас надзвичайно складна демографічна ситуація і Україні потрібна нова демографічна стратегія. Ми повинні працювати над тим, щоб в родинях було більше дітей. Вибачте, така сьогодні складна ситуація.

І власне, над цією стратегією міністерство вже працює, тому що в нашому положенні про міністерство демографічна політика записана як напрям нашої роботи. Але вона не відображена як напрям роботи за міністерством в жодному із законодавчих актів. І сьогодні коли ми дивимося, де вона може відобразитися, то підтримка дитинства і так далі, і родини із дітьми – це якраз базовий Закон про охорону дитинства. Тому ми записуємо ці повноваження для того, щоб мати можливість ширше і якісніше працювати над стратегією демографічної політики і збільшувати кількість заходів і підтримок напряму тим родинам, що готові народжувати більшу кількість дітей різноманітно. Тому я також дуже прошу підтримати цю правку, бо нам дуже важливо працювати над стратегією. У нас є міжнародні

партнери, які готові нас в цьому підтримати, але нам потрібен абсолютно повний механізм законодавчого врегулювання.

І я також погоджуюся із попередніми виступаючими, що ми можемо відмовитися від змін до Закону України "Про місцеві державні адміністрації", оскільки зараз ми формуємо національного закупівельника соціальних послуг і плануємо закуповувати соціальні послуги з центрального рівня, співфінансуючи їх з громадами. Тож уже в цьому порядку ми можемо опустити таку складову як районні державні адміністрації.

По двох інших пунктах я би просила все ж таки підтримати в першому читанні і подискутувати по деталях між першим і другим читанням, щоб ми витримували, по-перше, щодо всіх форм сімейного виховання єдині механізми централізованого нарахування і не робили одних через Пенсійний фонд, а інших у форматі управлінь соцзахисту і так далі, а також закріпили можливість більш активно працювати над демографічною політикою і вживати більшу кількість заходів для збільшення в тому числі і народжуваності в Україні.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую дуже, Оксано Іванівно.

Павло Миколайович Сушко, будь ласка.

СУШКО П.М. Дякую. Ну, колеги, по-перше, право фінансувати – це ще не обов'язок. Так? А саме обов'язок фінансувати патронатні родини – це обов'язок громад саме. Так має бути.

Що буде, якщо фінансувати буде держава постійно? Тобто громада буде не зацікавлена взагалі, щоб дитина виходила з патронату, щоб вона кудись там до статусу переходила, щоб отримувала статус і так далі. Будуть сидіти, будуть так, знаєте... Зараз чому проблема з патронатом? Тому що дітей всіх порозпихували в патронатні родини. Вони там перевищують

термін вже. Зараз, дивіться, у нас українці не можуть усиновити дітей, тому що немає обліку, тому що під виглядом прийомних сімей повиїжджали чоловіки під опікунами, повиїжджали чоловіки за кордон. А сьогодні пишуть в чат прийомних батьків, мама одна прийомна: "Можу я без чоловіка повернути, дітей привезти в Україну, тому що чоловік не може повернутися?" Тобто вона вивезла чоловіка, а дітей тепер повертає назад.

Я би разом з тим попросив би вас, шановні колеги, запросити пані міністерку прозвітувати про реальний стан справ в системі захисту дітей, який сьогодні є. От що сьогодні відбувається взагалі в системі захисту дітей. Тим більше, вона вже рік на посаді. Якраз це буде такий привід.

Мені не зрозуміла позиція, коли міністерство закликає не повертати нам дітей в Україну в інтернатні заклади і при цьому блокують закон, який дозволяє розвивати сімейні форми. То це все робиться для того, щоб взагалі дітей не повертати в Україну? Мені здається, що виглядає так.

І ще раз щодо поваги. Шановні колеги, от ще раз нагадаю, як проходив закон у нас 7087. Це три члени комітету були в складі ТСК, ми напрацювали, ми бачили всі проблеми в системі захисту дітей, ми напрацювали закон, врахували всі зауваження, які стосувались самого тіла закону. Ми прийняли цей закон разом з вами в комітеті одногосно, у Верховній Раді одногосно, 300 плюс голосів було. Потім нам повернули з зауваженнями, Президент повернув з зауваженнями, зауважень там, які сьогодні Мінсоц висловлює, не було. Ми всі зауваження врахували. Ми прийняли цей закон ще раз 300 плюс голосів. І закон на сьогодні не вступив у силу. Почали розбиратись, провели, добились наради у Прем'єр-міністра, на яку була запрошена пані міністерка, і на цій нараді я доповів реальний стан справ, показав, що не працює в державі, що закон має вирішувати і що він вирішить. Пані міністерка сказала, що це поганий закон, що його ми можемо самі виправити. Прем'єр-міністр сказав, що він підтримує свого міністра. Закон сьогодні досі не вступив в силу.

От я просто до того веду, навіщо взагалі приходити до нас в комітет, якщо ви самі все можете зробити? Якщо дійсно те важливе, дивіться, це не моя забаганка, це не мій якийсь проект особистий, розумієте, це реальна ситуація з дітьми. Просто хто не займається системою захисту дітей, він не розуміє ситуацію. От як до цього просто проходив повз, я не бачив ні сиріт, ні кого не бачив. Коли поглинувся туди, почав захищати дітей з особливими освітніми потребами, а потім одне з одним пов'язане, інтернатні заклади і так далі, і ти вже просто постійно щодня в цьому просто знаходишся, ти не можеш просто так жити, коли ти знаєш, які проблеми. І ми кричимо-кричимо і нас ніхто не чує.

Пані міністерку запитали конкретно, що не подобається в цьому законі. Немає ніяких проблем. Чому тоді не сказати всім нам сьогодні, що я підтримую законопроект 7087, треба його підписати. Дякую. Я прошу не голосувати за цей законопроект, повернути його на доопрацювання і проголосувати в тому вигляді, в якому ми прийняли рішення на підкомітеті, саме про передачу там на Пенсійний фонд і так далі.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Ірина Мирославівна Констанкевич. Далі Тетяна Василівна Скрипка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Колеги, у мене кілька реплік буде. Від того, що ми будемо розгортати тривалі дискусії, на жаль, справа не зрушиться з місця. І найбільше будуть потерпати від цього діти, найбільше буде потерпати наше суспільство, тому що ми розуміємо, що діти це показник, це маркер соціального здоров'я нашого суспільства. Це є велика проблема.

І тут правильно каже колега Павло Сушко про те, що ми спостерігаємо в системі захисту дітей кризову ситуацію. Але щодо причин, то мені здається, не можна тільки зводити до персоналій, тут багато є факторів, які

зумовлені як широкими суспільними змінами, реформою децентралізації, коронавірус, війна і багато інших причин. Давайте будемо чесними перед собою і не спрощувати цю ситуацію.

Тому якщо ми говоримо систему захисту дітей, очевидно мало такого нашого спілкування в рамках комітету і в рамках обговорення лише одного, двох чи трьох законопроектів. Я би закликала до все-таки більш широкого обговорення от у вигляді "круглих столів", комунікацій тісних, справді, між комітетом нашим та іншими відповідними комітетами та Міністерством соцполітики. Нам потрібен цей діалог. До речі, і залучати і комітет профільний, який займається регіональною політикою, асоціації, які опікуються питаннями децентралізації. Тому що, власне, кожен десь фахівець є в своєму середовищі, але натомість ми не можемо це все синхронізувати і побачити складність проблеми у всій її повноті.

Тому, дивіться, я буду просити, щоб зараз цим голосуванням ми вийшли на конструктив. Нам потрібно, щоб ці виплати отримували люди. І спростити цю процедуру, оскільки справді є проблем багато.

Друга велика проблема, яка окреслилася вже в системі захисту дітей, це неспроможність великої кількості громад розуміти проблему захисту дітей. Я наголошую на цьому як депутат-мажоритарник і відповідальна за те, що мене обирали люди на місцях. Ви розумієте, я це бачу, як багато, ну не будемо казати, багато чи мало, але є певна кількість голів громад, які справді ставлять стіну байдужості і не вирішують питання соціального захисту дітей. Це є. І тому питання контролю за делегованими повноваженнями, воно має бути так само співмірним з тим, що взяла на себе держава, і цю функцію так само потрібно виконувати.

Тому моя пропозиція. Якщо ми хочемо конструктиву, а не лише пінг-понгу, то давайте все ж таки виходити на... Мені ближче ця пропозиція пані Тетяни Скрипки, тому що це є крок вперед. Але ми повинні розуміти

відповідальність за найголовніше – система захисту дітей, яка наразі перебуває у кризовій ситуації, і правильно було би це сконстатувати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Мирославівно.

Тетяно Василівно, будь ласка. І я думаю, що потім будемо голосувати.

СКРИПКА Т.В. Дякую.

Єдине, теж ремарка до виступу Оксани Іванівни. Ви перерахували статті Бюджетного кодексу, але я ще раз наголошую, що були зміни, про внесення змін 1794, Закону України, і там в статті 91 визначено фінансування патронатних сімей з місцевого бюджету, а в "Прикінцевих положеннях" зазначено, що з 1 січня 2027 року видатки мають здійснюватися з місцевих бюджетів, тобто коли вступають в дію. Тому, на мій погляд, я би все ж таки радила переглянути саме ось ці норми, щоб їх врешті-решт, скажімо так, врегулювати, узгодити і подати окремим законопроектом зміни до Бюджетного кодексу, щоб врешті зняти це питання, якщо це визначено, як ви говорите, це ваша позиція, і для того, щоб Пенсійний фонд, я так думаю, міг здійснювати цю опцію, тому що, мабуть, все ж таки з місцевим бюджетом їм важко буде працювати. А з державним бюджетом, я думаю, що, мабуть, все ж таки тут питання ще і в цьому.

Також щодо патронатних сімей зазначу, що стаття 52, яку називав Павло Миколайович, це діти статусні і держава несе за них відповідальність, це діти-сироти і позбавлені батьківського піклування. І, так, патронатне – це є сімейна форма виховання. Але хочу також наголосити, що в патронаті в нас діти без статусу, тобто це діти, які потрапили в біду, і в патронаті вони перебувають тимчасово. І врешті голова громади на місцях повинен бути зацікавлений, щоб дитина не потрапила в патронат і брати цю

відповідальність на себе. Тому я думаю, логіка і була в тому, щоб фінансувався патронат із місцевого бюджету.

І врешті-решт щодо створення неприбуткової бюджетної установи для збору інформації щодо демографічного стану, то врешті все ж таки прописано, що функція збору даних для формування демографічної політики належить Міністерству соціальної політики. І нам незрозуміло все ж таки, що це таке буде за бюджетна установа і взагалі чи потрібно саме зараз її створювати під час війни тим самим, що функція і так належить вам, і люди так повинні це виконувати на сьогодні.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. От якраз пані Оксана підняла руку, вочевидь, щоб відповісти на певні запитання, і тоді вже зможемо голосувати, колеги.

Оксано Іванівно, вам слово.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Щодо патронату ще раз звертаю увагу. Абсолютно з вами, пані Тетяно, погоджуюся. Я думаю, що ми можемо навіть спільно подумати над доопрацюванням Бюджетного кодексу щоб вирівняти це питання. Але в Сімейному ми просто якраз забираємо ознаку місцевого і просто залишаємо "фінансується в межах та спосіб" без зазначення з якого бюджету.

І ще раз також хочу звернути вашу... І тому це правильно. Якщо ми зараз вагаємося – залишати це на рівень державного чи місцевого, то зверніть, будь ласка, увагу, сьогодні ми патронатні родини фінансуємо з державного бюджету і є проблема з їх створенням, тому що органи місцевого самоврядування не хочуть цим заморочуватися, не хочуть брати додаткових обов'язків з різних причин. Є простіший спосіб, є усталені ЦСПР, тобто такі центри, де утримують цих дітей, вона фінансуються з обласного бюджету, тобто також не навантажують місцеве самоврядування, і тому простіше

вилучену дитину, яка потрапила в біду, передати туди. Але зверніть увагу, який для дітей це шок.

Недавно ситуація, яка відбулася у Львові, коли хлопчик з Одеси, йому там було 15 чи 16 років, підліток, вирішив подорожувати, десь там у цьому Львові, не знаю що він робив, але виявилось, що він сам, без батьківського супроводу, він десь порушував громадський порядок, його зупинила поліція – і не мали куди помістити. Якби була патронатна родина, помістили б в патронатну родину, а так помістили в ЦСПР – у дитини був шок.

Дівчинка, яка так само вирішила сама поїхати в Польщу на проживання. Її зупинили на кордоні і теж помістили в ЦСПР. У дитини теж був шок, тому що сімейна дитина, яка привикла до родини, і коли вона потрапляє в установу, де ще є інші травмовані діти і вихователі не завжди можуть прослідкувати за тим, як ці діти між собою взаємодіють, зазвичай це додатково травмує дитину.

Є дуже гарний фільм, реальний фільм, в якому просто впродовж року знімали проживання дітей в ЦСПР, називається "Будинок зі скалок". Я готова (він за данські кошти донорські знімався) передати його комітету, щоб всі ознайомилися, наскільки тонко там було прописано, як діти травмуються. Бо вони шукають підтримки один в одному, всі поранені і просто булінг там розвивається. Тому очевидно, якщо обирати, де вилучати дитину, в патронатну родину чи в ЦСПР, патронатна родина – це спеціально навчена сім'я, яка здатна в тому числі зразу забезпечити психологічну підтримку дитини, бо вилучена дитина не з добра вилучена: там або насильство, або загубилася, або батьки втрачені. Вона перебуває в глибокому шоковому стані.

Отже, нам дуже потрібно збільшувати кількість таких патронатних родин. І це державна політика. І зараз без розуміння таких цілей, а не всі громади їх розуміють, в когось бракує бюджету, вони мають різні доходи, вони не будуть над цим працювати. Тому нам дуже важливо саме державною

підтримкою наростити спроможність таких родин в громадах. Справді, дуже важливо. І я готова дискутувати системно з вами, я не закрита від спілкування. Давайте домовлятися про "круглі столи" не тільки з нашим міністерством, але й з Міністерством освіти, з іншими профільними і будувати цю рамку, яка буде для нас всіх прийнятною. Але ми всі дійсно розуміємо, що виплати потрібні, і підтримати ту родину і дитину, яка є, спокійною швидкою виплатою, яка є оптимальною, теж дуже важливо. Бо сьогодні багато родин за кордоном. І це є система, яка дозволяє це робити без врахування місця проживання, вона важлива для нас з точки зору цієї виплати і підтримки.

Давайте підтримайте цей законопроект в першому читанні і подискутуємо до другого читання. Він не містить нічого критичного чи такого, щоб зараз говорили про те, що ми, там, не погоджуємо права дітей, звужуємо права дітей, обмежуємо. Ми забезпечуємо, ми створюємо нові механізми підтримки, спрощення цієї підтримки. Тому, як на мене, це дуже важливо. А всі інші якісь речі, які, можливо, є дискусійними, я готова обговорювати. Я впевнена, що ми знайдемо компроміси однозначно по всіх пунктах і питаннях, які десь піднімаються.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Пані Оксано, так. А 7087 законопроект? Яка його доля, яка його перспектива, якщо ми говоримо про...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Давайте, якщо можна, ми будемо тоді окремо. Я готова доповісти своє бачення по цьому законопроекті. Так, я повністю підтримую ті повноваження, які були прописані по судах, наприклад, окремі повноваження по розширенню можливостей громад. В мене є, наприклад, застереження, але це все для дискусії, чи може виконавчий комітет, я думаю, що всі знають, що таке виконавчий комітет сільської ради, це люди, призначені головою сільської ради, будь-які люди, з вуличних комітетів,

різні, радою, зібратись вночі з кворумом, щоб вилучити дитину? Чи можна залишати таке повноваження і чи не застопориться негайне вилучення дітей? Є деякі технічні зміни.

Пані Скрипка має наші зауваження ще з Офісу Президента, які ми подавали з проханням врахувати їх. Але це інша дискусія. Воно точно ніяк не впливає на сьогоднішні виплати, тому що воно в паралельних площинах. Давайте зробимо те, що однозначно добре, і потім будемо дискутувати про те, що, можливо, дискусійне.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Оксано Іванівно.

Павле Миколайовичу, будь ласка, твоя фінальна, я думаю, що репліка. І будемо підбивати підсумки.

СУШКО П.М. От бачите, шановні колеги, як відбувається. Тобто пані Тетяні дали пропозиції колись, пані Оксана дала пропозиції, коли працювала в Офісі, і їх не врахували не тому, що не захотіли, а тому що в тілі закону просто деякі пропозиції, вони просто не ставали туди і все. І просто от настільки заділо пані Оксану, що на сьогоднішній день блокує цей закон. Просто от подивіться, шановні колеги, таке може взагалі бути, коли Верховна Рада прийняла, а міністерство, яке має виконувати це, каже, а мені щось там не подобається? А навіть якщо не подобається щось, то ми можемо завжди поправити, от як сьогодні. Прийміть наш закон, а потім ми поправимо там щось, з вами разом попрацюємо. В чому проблема? Будь-який закон можна поправити. Скільки законів вже переправили, але це дуже важливий закон.

Щодо патронату, що це, як можна так маніпулювати просто, шановні колеги, вашими головами, вашою свідомістю? Немає жодної країни, де б не було шелтерів. Шелтери це ЦСПР, але звучить ЦСПР якось так погано. Центр соціально-психологічної реабілітації це називається повністю. А в Європі він називається шелтер. Шелтер це таке місце, де є фахівці спеціальні,

і дитина, коли дійсно вилучається з біди, її поміщують туди. Там психологи з нею працюють, розумієте. У нас кого зараз набирають в патронатні родини? Абикого. Абикого, аби тільки погодився. А що він, психолог? Я не кажу, що це неправильно, але це неоднозначно так має бути. Може бути так, це лише одна форма, одна з сімейних форм. Але і шелтери теж потрібні. Чому це погано? В цьому не було зовсім проблем. І чому тоді інші країни не повідмовлялись від шелтерів? Я не захищаю цю сферу шелтерів, я просто, знаєте, про що? Я про те, що немає куди поміщати дітей. І це дійсно правда. А сьогодні з державного бюджету фінансується патронатна родина. То запитайте у пані міністерки, що заважало створити на сьогоднішній день достатню кількість патронатів? От що заважає? Я вам відповім. І причина не в тому, що в Сімейному кодексі зазначено, що з місцевого бюджету. Їх держава зараз фінансує. На прикладі Східної України скажу вам, що заважає патронат створювати.

Я в кожную громаду приїжджаю, запитую: "Чому у вас патронатна родина одна або немає зовсім?" Є причина дійсно, що бойові дії, що війна іде. І це теж треба враховувати, тому що батьки знають, вони пережили таке в Харківській області, вони знають, якщо будуть ще й державні діти (ну, як державні? Чужі діти будуть в них чи на утриманні), то куди бігти, що робити і так далі? Отримали стрес дуже великий. Це теж треба врахувати, що не так просто буде їх створити. Розумієте? І от шелтер якраз міг би бути виходом. Тому я пропоную не маніпулювати цими питаннями. Ось все, що я хотів сказати.

Але просто ще раз кажу, що, бачите, навіщо ми приймаємо закони? Для кого? Ми законодавча влада, приймаємо закони. Виконавча влада має виконувати. А тут ми прийняли закон, а виконавча влада каже: "Нам не подобається, давайте окремо подискутуємо, там, прийдете, вклонитися нам, а ми подумаємо спілкуватися з вами чи ні". Отака от ситуація.

Тобто, колеги, ви поважаєте себе чи ні? Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

СКРИПКА Т.В. Микито Руслановичу, можна я пару слів?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, Тетяно Василівно, я бачу, я бачу. Тетяно Василівно, будь ласка, вам слово.

СКРИПКА Т.В. Оксано Іванівно! Я дякую, Ірино Мирославівно, вам за вашу пропозицію. Зрештою от я думаю, що на цій ноті, на вашій пропозиції, про те, що ми дійшли згоди врешті-решт, ну якби, скажімо так, спробувати ще подискутувати фахово і за змістом. Тому, Оксано Іванівно, бачите, дійсно є, над чим дискутувати, тим паче, що сьогодні ми ще не чуємо точку зору Мінфіну, як він буде до цього ставитися, тому що, в принципі, та норма, яка є сьогодні, він з цим погоджується. Тому це дійсно поле для дискусії. Я думаю, що якщо ця дискусія відбудеться, то на рівні і в проекті іншого законопроекту, який зрештою повинен вирішити і поставити крапку у фінансуванні патронатних сімей.

Тому, пане голово, з вашого дозволу я би все ж таки поставила пропозицію нашого підкомітету, щоб цей законопроект прийняти за основу з виключенням із його тексту пункту 1 розділу I законопроекту, пункту 3 розділу I законопроекту і пункту 4 розділу I законопроекту, а всі дискусійні питання вивести за рамки і вже обговорювати на базі іншого законопроекту під час "круглого столу", на якому ми дійдемо згоди.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. Я тоді просив би поставити мою пропозицію також: повернути на доопрацювання авторам. А шановних колег прошу підтримати мою пропозицію.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, отже, ми маємо три пропозиції і будемо зараз голосувати. Дві стосуються законопроекту, одна пов'язана з тематикою.

Перша пропозиція профільного підкомітету.

Друга пропозиція, яку озвучила Тетяна Василівна Скрипка. Друга пропозиція Павла Миколайовича Сушка.

Третя пропозиція... Я проти. Я підтримую Павла Миколайовича. Я проти "круглого столу". Я пропоную на найближче засідання комітету запросити Оксану Іванівну з її командою, запросити також інші залучені і зацікавлені сторони в ці процеси і уважно розібратися дійсно з прийнятим Законом про створення Служби у справах захисту дітей, якщо я правильно зараз назву пригадую, і взагалі по широкому колу питань забезпечення захисту дітей в Україні, особливо в умовах війни, в умовах такої кількості вкрадених дітей, переміщених дітей з родинами і без родин – це надважливе питання. Тому я повністю підтримую пропозицію Павла Миколайовича і буду її третьою ставити на голосування. Тобто у нас зараз три пропозиції.

Отже, колеги, хто за те, щоб... Тут я хочу зазначити, що все ж таки послухавши всіх, я схиляюся до того, щоб не відкладати в довгу шухляду питання забезпечення належного фінансування захисту дітей і дійсно звести все це в єдину прозору і ефективну систему через Пенсійний фонд, тому я схиляюся до того, щоб підтримати, і буду особисто підтримувати пропозицію Тетяни Василівни. Але знову-таки я тому і просив, щоб всі послухали уважно всі аргументи, думаю, що всі їх послухали, і прошу кожного визначатися відповідно до того, хто що почув, хто що думає з цього приводу.

Отже, перша пропозиція – це пропозиція прийняти законопроект № 9318 за основу з пропозиціями комітету щодо вилучення зазначених в проекті рішення частин.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Уточнення. Можна голосувати і за першу, і за третю? Тобто це ж вони не суперечать, тобто підтримати законопроект і запросити і обговорити це питання...

ПОТУРАЄВ М.Р. Три окремих голосування. Якщо зараз не набере голосів пропозиція Тетяни Василівни, то будемо голосувати пропозицію Павла Миколайовича. А щоб запросити Оксану Іванівну з командою і всі зацікавлені сторони на засідання комітету, не в режимі "круглого столу", а саме на засідання комітету, тут я підтримую Павла Миколайовича, це має бути серйозна розмова, то це буде просто третя пропозиція. Значить, в порядку надходження, колеги.

Отже, колеги, хто за те, щоб підтримати пропозицію Тетяни Василівни Скрипки, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка - за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти?

СУШКО П.М. Сушко.

ПОТУРАЄВ М.Р. Хто утримався?

Дякую. Павло Миколайович – проти.

Павле Миколайовичу, з твого дозволу, не буду ставити тоді твою пропозицію.

СУШКО П.М. Так-так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Набрала голоси пропозиція Тетяни Василівни.

СУШКО П.М. Просто це моя принципова позиція, не маю права поступити інакше.

ПОТУРАЄВ М.Р. Розуміємо тебе чудово.

Колеги, хто за те, щоб підтримати пропозицію Павла Миколайовича Сушка?

СУШКО П.М. Та ні, можна не ставити її вже.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні, третя.

СУШКО П.М. Колеги, можна ще тоді перед тим як проголосувати, просто щоб ви зрозуміли цинізм цієї ситуації?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

СУШКО П.М. Кабінет Міністрів напередодні війни прийняв Постанову Кабінету Міністрів про створення Державної служби України у справах дітей зі спеціальним статусом. Тобто є постанова Кабміну про те, що вони створили цю службу, а там є маленьке "але": після вступу в дію закону, якого не було ще. І от ми в наш закон прописали це - створення служби дітей, щоб Кабмін міг запустити цю службу. І вони сьогодні роблять все, щоб він не вступив в силу. Тобто є постанова про створення зі спецстатусом, але сьогодні все блокується. Отакий цинізм.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я вважаю, що ми маємо з цим розібратися. Знову ж таки, підкреслюю, за пропозицією Павла Миколайовича, не в режимі дискусії, не в режимі "круглого столу", якихось інших обговорень, а в режимі саме засідання комітету.

Тому ставлю пропозицію на найближче засідання комітету запросити Міністерку з питань соціальної політики України, її команду і всіх залучених в ці процеси та зацікавлених суб'єктів, осіб для детального розбору того, що відбувається.

СУШКО П.М. Заслухати міністерку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, звичайно, і заслухати пані Оксану Іванівну Жолнович. Щоб ми дійсно детально, ретельно з цим розібралися. Це питання не менш важливе, ніж те, про яке ми голосували на початку, я маю на увазі,

що в нас там з підтримкою кіно. Вони важливі, кожне окремо, кожне в свою чергу важливе.

Колеги, ставлю пропозицію Павла Миколайовича Сушка про те, щоб на найближчому засіданні комітету ми це питання розглянули. Хто за те, щоб підтримати пропозицію Павла Миколайовича, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Оксано Іванівно, ми вас чекаємо на найближчому засіданні комітету. Вас запросимо окремо. І ви бачите, яка у нас була сьогодні розмова непроста, тому просимо підготуватися. Готові вислухати всі ваші аргументи, готові приділити цьому питанню стільки часу, скільки буде потрібно, тому сподіваємось на конструктивну дискусію. Ми повністю підтримуємо вашу пропозицію ці спірні питання обговорювати разом.

Дякую вам.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дякую за конструктив. І дякую за голосування.
Гарного дня!

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, у нас далі розділ "Різне". В розділі "Різне" у нас буде питання про звернення громадської організації "Правозахисна ініціатива" щодо припинення використання шрифтів російського походження в роботі Верховної Ради України та підготовку і ухвалення відповідного проекту постанови Верховної Ради України.

У нас буде кадрове питання, по ньому доповідь голова секретаріату пан Віталій Бабенко.

І, колеги, я хочу вас поінформувати всіх, що є такі ініціативи, була нарада з цього приводу керівництва Верховної Ради з керівниками комітетів, всіх комітетів Верховної Ради, є ініціативи щодо того, щоби скасувати режим роботи комітетів по відеозв'язку, по відеоконференції.

Я виступаю проти цієї ініціативи й інформую вас вже в "Різному". Я вважаю, що якраз формат такий гнучкий дозволяє нам дуже плідно працювати і витратити стільки часу на важливі питання, скільки нам потрібно. І я вважаю, що наша робота над надскладними законами, такий як Закон про медіа, такий як Закон про рекламу. А скільки ми сьогодні Закону про англійську мову присвятили навіть з урахуванням того, що ми вчора скільки працювали разом з вами не в режимі комітету.

Я вважаю, що треба зберегти таку форму роботи. Ми працюємо дуже ефективно з вами. Я хочу всім подякувати. І витрачаємо не так багато часу на засідання, на відміну від багатьох інших комітетів. Тому я думаю, що ви підтримуєте мою позицію щодо того, що має зберігатися така форма роботи комітетів. І відповідно прошу також брати до уваги, що коли ми все-таки вже збираємось і знаємо наперед, що там певний час треба буде присвятити тим чи іншим питанням, щоб ми були готові все ж таки цей час присвячувати. Тим більше, що все ж таки мені здається, що режим відеоконференції або (*нерозбірливо*) режим дає нам можливість максимально гнучко планувати свій час, витратити свій час і так далі.

Миколо Леонідовичу, будь ласка, тобі слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Коротко ще в "Різному". Ми говорили про запрошення міністра культури Ткаченка на наступне засідання. Хотів би також, щоб ми запросили представників Держкіно і Довженко-Центру. Це парафія Павла Миколайовича, поважаю його звичайно і його думку, але просто хочу нагадати, що до нас звернулось керівництво Довженко-Центру, оскільки вони відправили ці листи в Мінкульт і до нас, суд скасував наказ Держкіно про реорганізацію Довженко-Центру, і Держкіно має оголосити про скасування свого наказу. В принципі, загалом це не вирішує самого питання функціонування Довженко-Центру, що він має робити, як він має функціонувати. От вони в листі пишуть про ряд проблем, починаючи від укладення контракту з переможницею конкурсу до дискусії про майбутнє Довженко-Центру, з уваги на пропозиції Держкіно створити державний фонд фільмів, яким по факту зараз і є насправді Довженко-центр.

Оскільки комітет постійно моніторив цю ситуацію з реорганізацією Довженко-центру, є пропозиція на наступне засідання також запросити представників Держкіно і Довженко-центру, окрім представників Мінкульту, і приділити час цьому питанню, бо наказ Держкіно судом визнано незаконним і скасовано. Але це, очевидно, проблеми Довженко-центру не вирішило.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую пропозицію Миколи Леонідовича.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито!

ПОТУРАЄВ М.Р. Володю, дві секунди. Підтримую пропозицію Миколи Леонідовича, тому що все одно Держкіно має бути, оскільки в

контексті того питання, яке ми збираємося розглянути, все одно має бути. І, звичайно, я теж дивився цей лист від Довженко-центру. Я думаю, що це не потребує голосування, думаю, що колеги всі погоджуються з тим, що так і треба зробити, як пропонує Микола Леонідович Княжицький.

Володимир В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Хочу зауважити, що питання відмови від шрифтів у нас окремим пунктом, 6-м пунктом порядку денного. Це не "Різне" ще. Тому давайте зараз його проговоримо, проголосуємо. Зразу зі свого боку кажу, що я цілковито, абсолютно це підтримую, щоб ми нарешті відмовилися від цих ісконно російських шрифтів "Іжица". Більше того, там пропозиція дуже правильна: замінити їх на дуже милі мені шрифти, розроблені Нілом Хасевичем, тому прошу ухвалити це рішення для того, щоб було рішення комітету.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, Володимир Михайлович абсолютно правий, це шостий пункт до "Різного".

Колеги, мені здається, що всі без виключення одногосно підтримують це рішення. Колеги, є необхідність запрошених, можливо, пан Ростислав Володимирович Карандєєв чи Михайло Каменєв, чи Степан Золотар щось сказати, бо ми так підтримуємо, ми готові от прямо одразу це голосувати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Голосуємо, бо час.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, тоді пропоную голосувати на підтримку рішення про підготовку і ухвалення відповідного проекту Постанови Верховної Ради України, яка припинить використання шрифтів російського походження в роботі Верховної Ради України. Я думаю, що взагалі не лише в

роботі Верховної Ради України, а взагалі всіх державних органів. Ну, це я думаю, що вже в робочому порядку роботи над постановою ми зможемо це зробити. Правильно? Щоб взагалі в Україні не використовувалися шрифти російського походження.

Колеги, хто за підтримку цього рішення, прошу голосувати.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софіє Романівно.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався?

Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, будь ласка, Віталій Бабенко, кадрове питання.

БАБЕНКО В.О. Я дуже коротко. Мова йде про те, що в нас вже десь близько року є вакантна посада мого заступника. І на цій посаді (передбачено посадовою інструкцією), що людина опікується інформаційною політикою та

рекламою. У нас є фахова людина, всі її знають, Блищик Лідія Іванівна. І я би пропонував і просив би підтримати її переведення з посади головного консультанта на посаду заступника.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну тут ще треба прокоментувати коротенько, колеги, що в нас є людина, яка фахово теж заходить на підсилення цього напрямку. Але для того, щоб у нас всі ці сходинки заповнились, декілька кроків, то нам треба почати з того, щоби підтримати цю пропозицію голови нашого секретаріату.

Колеги, немає проти, сподіваюсь? Прошу підтримати пропозицію щодо переведення пані Лідії Блищик на посаду першого заступника голови секретаріату Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги. Дякую, Павле Миколайовичу.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Колеги, ми сьогодні дуже з вами плідно попрацювали. І я вважаю, що ми прийняли абсолютно зважені, обґрунтовані й якісні рішення по кожному з питань, які ми сьогодні розглядали. Я вам ще раз дуже дякую. Я вам бажаю сьогодні та і, в принципі, до наступної зустрічі плідних і безпечних днів.

Ще раз дякую. Засідання комітет на цьому оголошую закритим.

До зустрічі. До побачення.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Всім гарного і безпечного дня.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. До побачення.